

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PÁTRÁNÍ V RÁMCI POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Autor práce: Adam Kocurek

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KOCUREK, A. *Pátrání v rámci Policie České republiky : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 62 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jan Bouchal

Klíčová slova:, informační systémy, metodika pátrání, mobilní bezpečná platforma, objekty pátrání, pátrání, Policie České republiky

Bakalářská práce se zabývá problematikou pátrání v rámci Policie České republiky. V úvodní části se pojednává o historii pátrání a v následujících kapitolách je představena současná právní úprava pátrání, charakterizovány objekty, formy a prostředky pátrání. V další části je čtenář seznámen s praktickým výkonem pátrání a zároveň jsou mu vysvětleny jednotlivé postupy policie při pátrání včetně uvedení případů z policejní praxe.

V závěru práce je na základě analýzy shromážděných dat provedeno vyhodnocení teoretických a praktických poznatků v pátrání. Celá práce se zaměřuje na shrnutí současného stavu pátrání v rámci Policie České republiky a navržení zkvalitnění policejní praxe.

ABSTRACT

KOCUREK, A. *Searching Within Police of the Czech Republic : Bachelor thesis.*
České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 62 p.
Supervisor: JUDr. Jan Bouchal

Key words: information systems, methodology of searching, mobile security platform, object of searching, Police of the Czech Republic

The Bachelor thesis focuses on the area of searching within Police of the Czech Republic. The introductory part is about history of searching. In the following chapters there are introduced current legislation of searching, characterized objects, forms and means of searching. In the next section practical performance of searching is introduced to the reader and there are also explained particular police procedures during searching including real cases from police practice.

In the end there is evaluation of theoretical and practical findings in the area of searching based on analysis of gathered data. The whole work focuses on summary of current situation in searching within Police of the Czech Republic and suggest improvements of police practice.

Obsah

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 EXKURZ DO HISTORIE POLICEJNÍHO PÁTRÁNÍ	10
3 PÁTRÁNÍ	13
3.1 Objekty pátrání	14
3.2 Formy pátrání	23
3.3 Prostředky pátrání.....	27
3.4 Mobilní bezpečná platforma.....	30
3.5 Zásady pátrání	32
4 INFORMAČNÍ SYSTÉMY U PČR	36
4.1 Informační systémy pro účely pátrání	36
4.2 Informace významné pro pátrání v informačních systémech.....	39
5 METODIKA PÁTRÁNÍ	45
5.1 Příprava pátrání	45
5.2 Zahájení a vyhlášení pátrání	46
5.3 Průběh, výkon pátrání.....	49
5.4 Ukončení a odvolání pátrání.....	50
6 KAZUISTIKA	52
Závěr	57
Seznam použitých zdrojů	59
Seznam zkratk	61
Seznam grafů	62

ÚVOD

Policie České republiky jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor je zřízen zákonem. Policie byla zřízena především, aby sloužila veřejnosti, což je uvedeno v prvotních ustanoveních zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. „Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a mnohé další“.¹

Téma „Pátrání v rámci Policie České republiky“ jsem si vybral, jelikož již od roku 2007 pracuji jako policista u služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky v Praze a i když nejsem specialista na pátrání, protože naše oddělení se zabývá převážně násilnou trestnou činností jako například loupežemi, tak i přesto v rámci odhalování trestné činnosti, mimo jiné, pátráme po osobách a věcech a po totožnosti neznámých osob, jelikož tato činnost patří mezi základní – hlavní úkoly Policie České republiky.

Jak již bylo řečeno, pátrání po osobách a věcech patří k základním úkolům policie a to již od jejího vzniku, neboť se od jeho výsledků odvíjí úspěšnost boje proti kriminalitě ve společnosti. Efektivitu pátrací činnosti policie lze měřit zejména úspěšností počtu zjištěných osob a věcí, po kterých bylo vyhlášeno pátráním v určitém místě. Již v roce 1932 Jan Erhart uvedl „Při vyhledávání trestných činů jest konečně důležitá znalost služby pátrací, kriminální techniky a taktiky, bez níž žádný bezpečnostní orgán nemůže obejít“.²

Ve své práci chci seznámit čtenáře s problematikou pátrání tak, aby si mohl udělat ucelený obraz o jejich problémech a postupech a dále o metodách pátrání. Budou prezentovány také údaje z policejních statistik, aby si čtenář mohl představit, jaká je úspěšnost pátrání v rámci Policie České republiky.

¹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: Sbírnka zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.

² ERHART, J. *Rukověť četnictva*. Janata Nový Bydžov 1932, s. 26

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem práce je zpracovat studijní pomůcku pro začínající policisty, která by pomohla pochopit systém pátrání po osobách a věcech v rámci Policie České republiky. Vedlejším cílem je vyhodnotit úroveň a účinnost informačního systému Policie České republiky a případně navrhnout vhodná opatření a jejich rozšíření. Porovnáním statistických údajů, zjistit úspěšnost pátrání v rámci Policie České republiky na území České republiky. Případně předat doporučení pro postup při pátrání.

V první kapitole práce je představen cíl a metodika využitá při jejím zpracování.

Druhá kapitola je věnována náhledu do historie metody pátrání v policejních sborech od Rakouska – Uherska až do doby Československa. Se zaměřením na četnictvo, jakožto specialisty zabývající se převážně pátráním a sdělením jejich úkolů.

Třetí kapitola je zaměřena na současné právní úpravy v oblasti pátrání s uvedením základních právních norem upravujících úkoly policie v oblasti pátrání po osobách a věcech. Postupně jsou představeny objekty pátrání, prostředky pátrání, formy pátrání a zásady. Část kapitoly je věnována také zcela nové „zbrani“ policisty 21. století, kterou je „Mobilní bezpečná platforma“.

Čtvrtá kapitola představuje informační systémy využívané Policií České republiky pro účely pátrání po osobách a to jak na území České republiky, tak také na území jiných států. Popsány jsou také informační systémy, ve kterých jsou zpracovávány informace významné pro pátrání a současně systémy, které spolupracují na úseku pátrání s veřejností.

Pátá kapitola poukazuje na praktický výkon pátrání v policejní praxi, kde je vysvětlen postup od vyhlášení pátrání až po jeho ukončení. S uvedením povinnosti policie po vypátrání osoby.

Šestá kapitola se věnuje kazuistice, zde jsou popsány skutečné případy z policejní praxe, první případ se věnuje pátrání po pohřešovaných dětech, druhý případ se věnuje případu útěku vězně z Thomayerovi nemocnice v Praze.

K objasnění těchto vztahů bude využito informací získaných zejména studiem relevantních zdrojů, odborné literatury a analýzou informačních systémů Policie České republiky. Závěr práce bude obsahovat zhodnocení dosažených cílů a navrhovaná opatření ke zvýšení účinnosti pátrání.

2 EXKURZ DO HISTORIE POLICEJNÍHO PÁTRÁNÍ

Kořeny pátrání, sahají daleko před náš letopočet a to do starého Egypta, kde byly vydávány první „zatykače“ na nevolníky, lapky nebo uprchlé otroky. Recidivisté byli označováni pro případnou další identifikaci. Pátrání bylo prováděno bezpečnostními složkami nebo takzvanými lovci lidí, což byly osoby hnané za vidinou zisku.

V polovině 19. století se v Rakouském císařství objevuje bezpečnostní složka nazvaná četnictvo. Do tohoto bezpečnostního systému císařství, byli první četníci začleněni již po ukončení napoleonských válek. V období 1815 – 1849 bylo četnictvo pouze v Lombardsku a až v roce 1849 nařídil mladý císař František Josef I. rozšířit tento bezpečnostní sbor na území celé své říše, četníci byli poté také v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Četnictvo vykonávalo systematickou službu v terénu, to je ve všech místech, kde nebyla bezpečnost zajišťována policií, ať již státní či městskou.³

Pátrání po osobách a věcech patří bezesporu mezi základní policejní práci, toto si uvědomovali také v Londýně, kde již v roce 1829 vznikl sbor konstáblů, jakožto sbor moderní policie, která plnila obecné úkoly policie, které jsou typické pro všechny policejní sbory i nyní. Londýn se tak stal vzorem pro okolní státy a proto byla v roce 1845 zřízena policie také v Madridu, v roce 1848 v Berlíně a v roce 1852 v Paříži.⁴ Moderní policejní sbory představují neodmyslitelnou součást každé státní správy.

Československé četnictvo

Za první Československé republiky byl převzat policejní aparát Rakousko – Uherského systému takzvanou recepční normou zákonem č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého. Nadále tak na území českých a moravských zemí fungovala policie státní, policie komunální a četnictvo. Státní a komunální policie prováděly službu ve městech a obcích, kdežto četnictvo vykonávalo službu v terénu a v obcích, ve kterých nebyl zřízen státní policejní úřad ani komunální policie.⁵

³ MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny obecních policií I.* 1. vyd. Praha, 2004, s. 27

⁴ MACEK, P., UHLÍŘ, L., *Dějiny policie a četnictva.* I. díl, Praha, 1997, s. 12

⁵ MACEK, P., FILÁK, A., *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti.* 1. vyd. Praha, 2004, s. 45.

Četnické pátrací stanice

Jelikož kriminalita vzrůstala a byl velký nárůst požadavků na pátrání po neznámých a známých pachatelích a věcech, vznikaly, od ledna roku 1928⁶ u některých okresních četnických velitelství, „Četnické pátrací stanice“, lidově se jim říkalo „pátračky“, do těchto stanic byli zařazeni pouze zkušení četníci, kteří již měli schopnosti k výkonu pátrání. Pátrací stanice se postupně rozšiřovaly na území celé Československé republiky a v roce 1937 jich bylo již 42. K plnění jejich úkolů byly pátrací stanice vybaveny technickými prostředky a pomůckami jako byly dopravní prostředky převážně motorová kola s postranním vozíkem a od roku 1931 byly postupně přidělovány osobní automobily, byly vybaveny také fotografickým přístrojem, soupravou daktyloskopických pomůcek a dále pokyny pro výkon služby, pro daktyloskopickou službu, pro údržbu dopravních prostředků a pro fotografování.⁷

K úkolům pátracích stanic náleželo zejména:

- vést pro svůj obvod soustředěnou evidenci pátrací služby
- spolupůsobit při vypátrání a zjištění pachatele a odcizeného majetku a k zajištění důkazů u každého většího trestného činu, spáchaného v jejich obvodu
- konat v příkazném obvodu objížděky motorovým kolem z preventivních důvodů, zvláště ke kontrole zachování silničního řádu a pořádku na veřejných komunikacích a místech
- výjimečně vypomáhat při neodkladných a naléhavých výkonech bezpečnostní služby v obvodu místní stanice, jestliže místní četnictvo nebylo k dispozici, nebo když na případ nestačil⁸

Postupem času byly zřizovány četnické stanice se služebními psy, tyto byly zakládány v místech dislokace četnické pátrací stanice, ale také tam, kde se dalo počítat se zvýšeným ohrožením bezpečnosti, jednalo se například o oblasti s větší koncentrací železničních spojů. Více než jedna v okrese zpravidla nebyla. U případů, kdy bylo

⁶ DLOUHÝ, M. *Století četnické kriminalistiky: Historie kriminalistiky u četnictva na území České republiky*. Cheb: Svět křidel, 2014. s. 158.

⁷ DLOUHÝ, M. *Století četnické kriminalistiky: Historie kriminalistiky u četnictva na území České republiky*. Cheb: Svět křidel, 2014. s. 160.

⁸ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II*. 1. vyd. Praha, 1999, s. 59-61.

prováděno pátrání po pachatelích v širokém územním okruhu, například pátrání po lupičských bandách a k jejich pronásledování a podobně, bylo určeno, že se ho účastní rovněž vůdci služebních psů se svými psy ze stanic, které byly vzhledem k okruhu pátrání rychle dosažitelné.⁹

Státní policie

V druhé polovině 20. let minulého století, některé zdroje uvádějí datum 28.10.1928¹⁰, byla zřízena Státní policie na území Československé republiky, tato byla plně zorganizovaná a konsolidovaná. Státní policejní úřady se postupně rozšiřovaly do všech politicky, průmyslově, obchodně nebo bezpečnostně důležitých míst republiky. Když se poohlédneme na kriminalitu v Praze, tak ta s počtem obyvatelstva neúměrně stoupala. *„V té době měla Praha okolo 780 000 obyvatel a každý, i tehdy, si uměl představit, co to znamená pátrat po neznámém pachateli. Ročně bylo podáno okolo jedenácti a půl tisíc trestních oznámení na neznámé pachatele, vydáno přes čtyři a půl tisíce zatykačů a pátranek a pátralo se po 16 000 případech. Na to měla Praha šest konceptních úředníků a asi 80 civilních strážníků (detektivů).“*¹¹

⁹ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.* 1. vyd. Praha, 1999, s. 64.

¹⁰ KOLEKTIV. *Kapesní policejní praktikum na rok 1937.* 1. vydání, Praha, Nový věstník Čs. stráže bezpečnosti, 1937, s.111.

¹¹ MACHUTOVÁ, M. *Bezpečnostní poměry ve Velké Praze – 30. léta*, [online]. Praha ; Muzeum Policie České republiky, [citace 2017-07-06]. Dostupné z WWW: <www.muzeumpolicie.cz/bezpecnostni-pomery>.

3 PÁTRÁNÍ

Pátrání po osobách a věcech je jedna ze základních činností bezpečnostních sborů, tudíž také Policie České republiky a také Generální inspekce bezpečnostních sborů, které vedou k vypátrání osob a věcí a ke zjištění totožnosti neznámých osob, nalezených mrtvol neznámé totožnosti, částí těla a kosterních nálezů. Problematika policejního pátrání je upravena v ustanovení § 68 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a dále je rozvíjena individuálními právními akty jako například trestním řádem, popřípadě pokynem policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015, kde lze nalézt výklad jednotlivých základních pojmů.

Dle autora L. Kovárníka je pátrání vymezeno jako "*system preventivních, organizačních, operativně pátracích, administrativně evidenčních a jiných opatření a vyšetřovacích úkonů prováděných PČR a GIBS k nalezení osob, které se skrývají v úmyslu vyhnout se trestní odpovědnosti, výkonu trestu nebo splnění jiné zákonné povinnosti, pohřešovaných osob a věcí, jichž je třeba pro boj s trestnou činností či pro jiný společensky závažný účel*".¹²

Kratší definici pátrání je uvedena v ustanovení § 68 zákona č. 273/2008 Sb., „*Policie provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti*“.¹³

Zákon o Policii České republiky určuje pátrání obecně jako jeden z úkolů Policie České republiky. K plnění tohoto úkolu využívá základní oprávnění ke zveřejnění údajů nezbytných k identifikaci hledaných osob, které mohou přispět ke zjištění místa pobytu hledané nebo pohřešované osoby. Předpis obsahuje také oprávnění provádět při pátrání prohlídky dopravních prostředků, vyžadovat prokazování totožnosti od osob, které odpovídají popisem hledané nebo pohřešované osobě. Dále předpis obsahuje oprávnění

¹² KOVÁRNÍK, L. *Pátrací a policejní akce*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002, s.9.

¹³ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 *o Policii České republiky*. In: Sbíрка zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.

požadovat vysvětlení od osob, které by svými informacemi mohly přispět k vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob nebo věcí.

Cílem pátrání je nalezení respektive vypátrání hledaných objektů, které mají být pátráním zjištěny a zajištěny. Jestliže má být hledaný objekt nalezen, musí mít objekt dvě základní vlastnosti. Musí jít o objekt materiální tj. hmatatelný - fyzický, kdy se nejedná o nějaké vztahy či schopnosti, dále musí být hledaný objekt konkrétní, to znamená, že musí mít určité specifické znaky, konkrétní identifikační číslo, odlišnosti, podle kterých se dá jednoznačně identifikovat, že se jedná právě o daný hledaný objekt.

3.1 Objekty pátrání

Objektem pátrání jsou osoby, které jsou hledané, pohřešované nebo neznámé totožnosti dále mrtvolý neznámé totožnosti, části lidského těla a kosterní nálezy. Objektem pátrání je také pátrání po pobytu osob a také pátrání po věcech, které byly odcizené při trestném činu nebo jsou neoprávněně drženy. Může se jednat také o věci, které byly nalezeny nebo zajištěny a pátrá se po jejich původu a majiteli. Dále se do objektu pátrání řadí odcizená motorová vozidla přípojná vozidla, tabulky se státními registračními značkami v dnešní době jde spíše o registrační značky. Může se jednat také o věci, které nebyly odcizeny ani s nimi nebyla spáchána žádná trestná činnost, ale s přihlédnutím na jejich nebezpečnosti, obsahu z hlediska státního zájmu nebo velké hodnotě mohou být zneužity, případně mohou způsobit závažný následek na zdraví osob či značnou škodu na majetku.

Policisté každý den pátrají po uvedených objektech, denně přijmou několik oznámení o pohřešovaných dětech či dospělých, v poslední době také o seniorech. Policisté pátrají také po osobách, které jsou podezřelé ze spáchání trestného činu nebo přestupku a pátrání probíhá, ať je jejich totožnost známá či nikoliv. Policisté pátrají také po osobách, na základě příkazu soudu, státního zastupitelství nebo na základě vydaného evropského či mezinárodního zatýkacího rozkazu popř. se jedná o osobu odsouzenou, obviněnou nebo obžalovanou, která uprchla ze zařízení pro výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody.

▪ Hledaná osoba

Pod pojmem hledaná osoba se rozumí fyzická osoba, u které byl dán některý ze zákonných důvodů omezení osobní svobody, místo jejího pobytu není známo a policií bylo po ní vyhlášeno pátrání.¹⁴

Mezi tyto osoby patří:

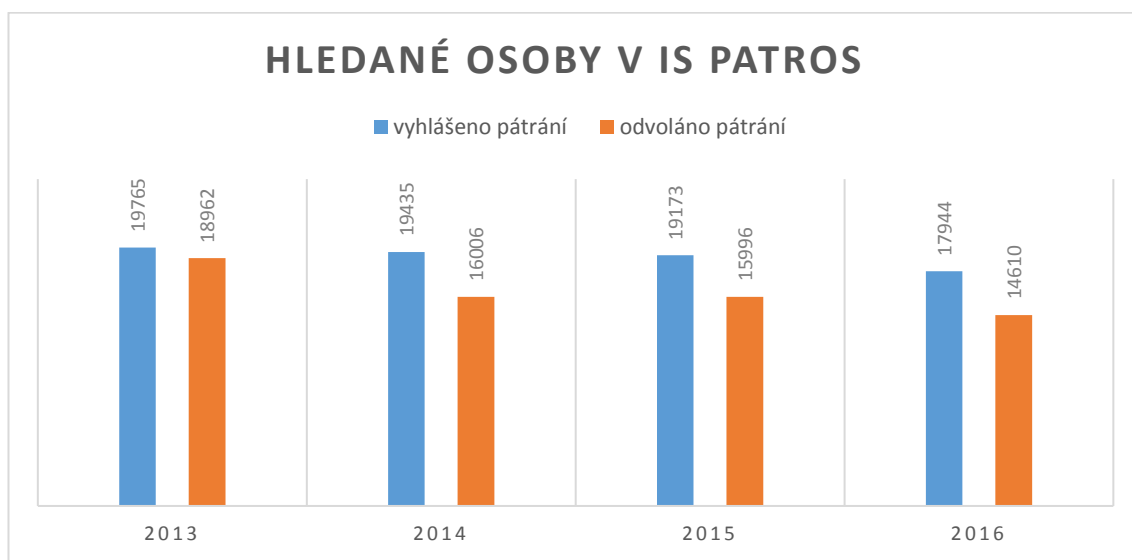
- a) osoba podezřelá z trestného činu, na kterou vydal státní zástupce předchozí souhlas k jejímu zadržení*
- b) osoba k vydání, na kterou vydal státní zástupce příkaz k zadržení*
- c) obviněný ze spáchání trestného činu, na kterého vydal soud příkaz k zatčení,*
- d) odsouzený, na kterého vydal soud příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody*
- e) osoba, na kterou byl vydán evropský zatýkací rozkaz a u které dožadující strana požádala o pátrání, její zatčení a předání*
- f) osoba, na kterou byl vydán mezinárodní zatýkací rozkaz a u které dožadující strana požádala o pátrání, její zatčení a vydání*
- g) odsouzený, obviněný nebo obžalovaný, který uprchl ze zařízení pro výkon trestu odnětí svobody nebo pro výkon vazby, nevrátil se z přerušení výkonu trestu odnětí svobody nebo z povoleného volného pohybu mimo věznici*
- h) voják v činné službě, který se svémocně vzdálil a vyhýbá se vojenské službě, plnění vojenského úkolu nebo vojenských povinností, anebo se nevrátil z povoleného volna k vycházce nebo dovolené*
- i) osoba, která uprchla ze zařízení pro výkon ochranného léčení, ochranné výchovy, nebo zabezpečovací detence, kam byla umístěna na základě rozhodnutí soudu*
- j) osoba s prokazatelně zjištěnou nakažlivou chorobou, která uprchla ze zdravotnického zařízení, nebo osoba, která se na výzvu lékaře odmítá podrobit léčbě prokazatelně zjištěné nakažlivé choroby, jestliže na tuto osobu nebyl prozatím vydán státním zástupcem předchozí souhlas k jejímu zadržení*
- k) osoba, která uprchla ze zařízení pro zajištění cizinců¹⁵*

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: Sbirka zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.

¹⁵ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

„V roce 2015 vyhlásil odbor mezinárodní policejní spolupráce 628 pátrání po osobách, na které české soudy vydaly Evropský zatýkací rozkaz popř. mezinárodní zatýkací rozkaz. Následně bylo provedeno 320 zásahů v cizině na základě českého požadavku. Mimo schengenský prostor bylo za rok 2015 zadrženo 12 mezinárodně hledaných osob pro ČR.“¹⁶

Graf č.1: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR¹⁷

Z grafu vyplývá, že počty hledaných osob se rok od roku mírně snižují, k roku 2013 je nutno podotknout, že přesné číslo hledaných osob, které byly z informačního systému PATROS odvolány nelze zjistit, neboť v tomto roce bylo hodně hledaných osob odvoláno z pátrání z důvodu amnestie vyhlášené prezidentem České republiky.

▪ Pohřešovaná osoba

Jedná se o fyzickou osobu, která není podezřelá ze spáchání trestného činu ani přestupku, ale někdo učinil oznámení o jejím pohřešování, protože není známo, kde se osoba nachází a lze se důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví, může se jednat také o svěřence, který utekl ze školského zařízení pro výkon ústavní výchovy a preventivně výchovné péče, ve kterém má soudem nařízenou ústavní výchovu, také se může jednat o žadatele o udělení mezinárodní ochrany mladší 18 let, na kterého bylo

¹⁶ Policejní prezidium České republiky, *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2015*, Praha, únor 2016.

¹⁷ Interní materiály Policie České republiky.

učiněno oznámení, protože v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany svévolně opustil azylové zařízení, také *“cizinec mladší 18 let bez doprovodu dospělé osoby, který neoprávněně vstoupil na území České republiky za účelem nelegální migrace do jiného státu, na základě předběžného opatření soudu byl umístěn do školského zařízení a o jehož útěku bylo tímto zařízením učiněno oznámení”*¹⁸ a nebo se může jednat o dítě v ohrožení, kdy případy pohřešovaných dětí (osoby mladší 15 let) jsou při pátrání prioritní událostí, jelikož tyto osoby se mohou stát obětí nešťastné náhody, může jim chybět přístup k životu potřebným lékům, popř. mohou být fyzicky či psychicky handicapované. Děti jsou velice důvěřivé a tak se mohou stát také obětí únosu, kde je potřeba rychle zjistit, zda bylo při únosu užito násilí, zda pachatel únosu trpí duševním onemocněním nebo je labilní a má tak nepředvídatelné chování popř. zda jsou známy skutečnosti nasvědčující tomu, že pohřešovaná osoba je v ohrožení života nebo zdraví. Dne 25. května 2009 byl uveden do provozu Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech. Tento systém vznikl proto, aby bylo pohřešované dítě nalezeno co nejdříve. Do systému je zapojeno několik subjektů např. hromadné sdělovací prostředky, mobilní operátoři, tímto se počítá, že informace budou předány rychlou cestou veřejnosti, která se následně do pátrání také zapojí.¹⁹

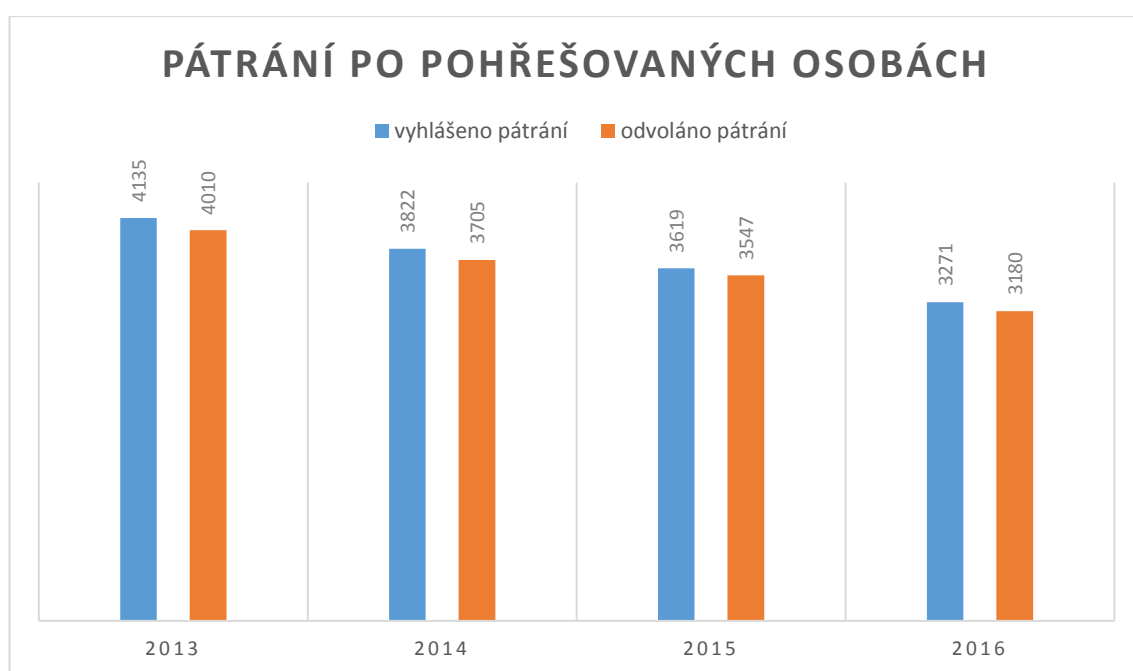
V České republice je asi nejznámější událost, která se odehrála dne 13. října 2010. V té době devítiletá Anička zmizela cestou ze školy. Do pátrání po ztracené Aničce se ihned zapojili policisté a kriminalisté z celé České republiky, ale také ze zahraničí. V dalších dnech probíhalo rozsáhlejší pátrání, tohoto pátrání se mimo policistů zapojili také strážníci městské policie, hasiči, záchranáři, vojáci a spousta dobrovolníků. Již od prvního dne vyšetřování, kriminalisté podezírali Otakara T. recidivistu s bohatou trestní minulostí, avšak neměli žádné důkazy jak mu souvislost s Aniččiným zmizením prokázat. Po pěti měsících intenzivní práce policistů měl případ smutné rozuzlení, policisté našli tělo Aničky zahrabané v zahrádkářské kolonii v Praze – Troji. Soudní pitva, která byla policisty nařízena, potvrdila, že se Anička stala obětí znásilnění a vraždy. I když stále nebyly žádné důkazy proti Otakarovi T., soud ho i tak poslal do vazby na základě řetězce nepřímých důkazů. S obviněným se pak již žádný soud nekonal, po pár dnech ve vazbě ve věznicí Pankrác spáchal sebevraždu oběšením.

¹⁸ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

¹⁹ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlíčka.

„V rámci provozu národního koordinačního mechanismu po pohřešovaných dětech bylo v roce 2015 vyhlášeno pátrání po pohřešovaných dětech s příznakem dítě v ohrožení v 15 případech. V 98 % byly děti vypátrány ještě téhož dne v pořádku. Rovněž bylo v roce 2015 vyhlášeno pátrání po 3.334 dětech s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou a preventivně výchovnou péčí, po 630 svěřencích a po 64 svěřencích cizinců, dále bylo vyhlášeno pátrání po 120 tranzitních migrantech.“²⁰

Graf č. 2: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR²¹

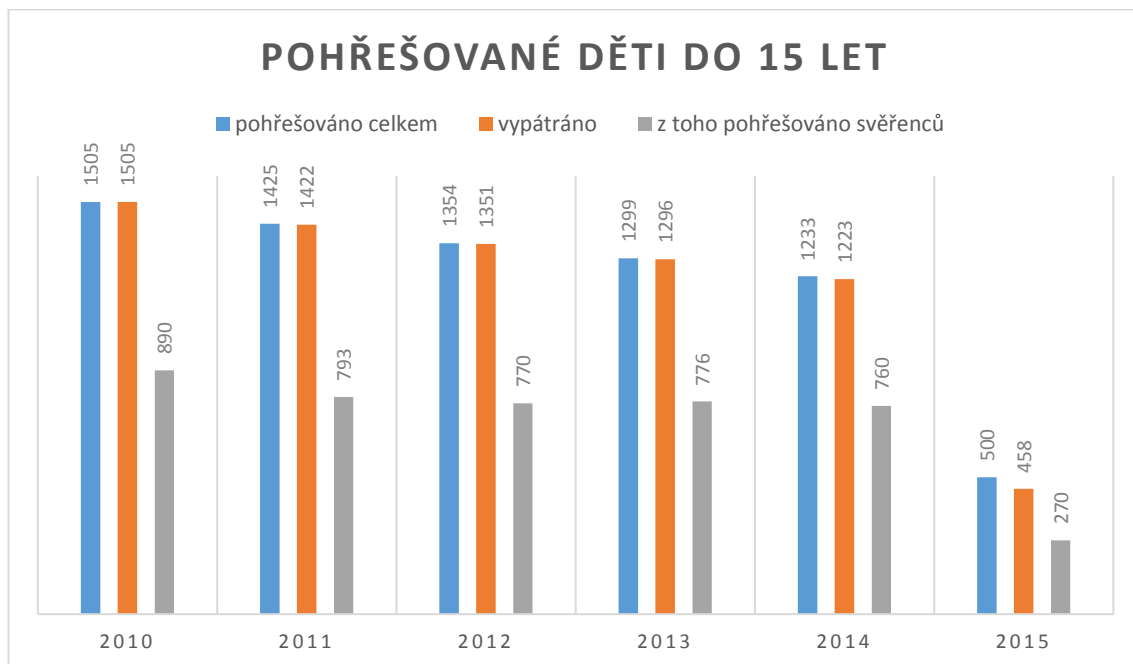

Dle uvedené statistiky, lze konstatovat, že počet pohřešovaných osob klesá, úspěšnost vypátrání osob je na dobré úrovni, každým rokem se daří udržet počet vypátrání osob na cca. 99% .

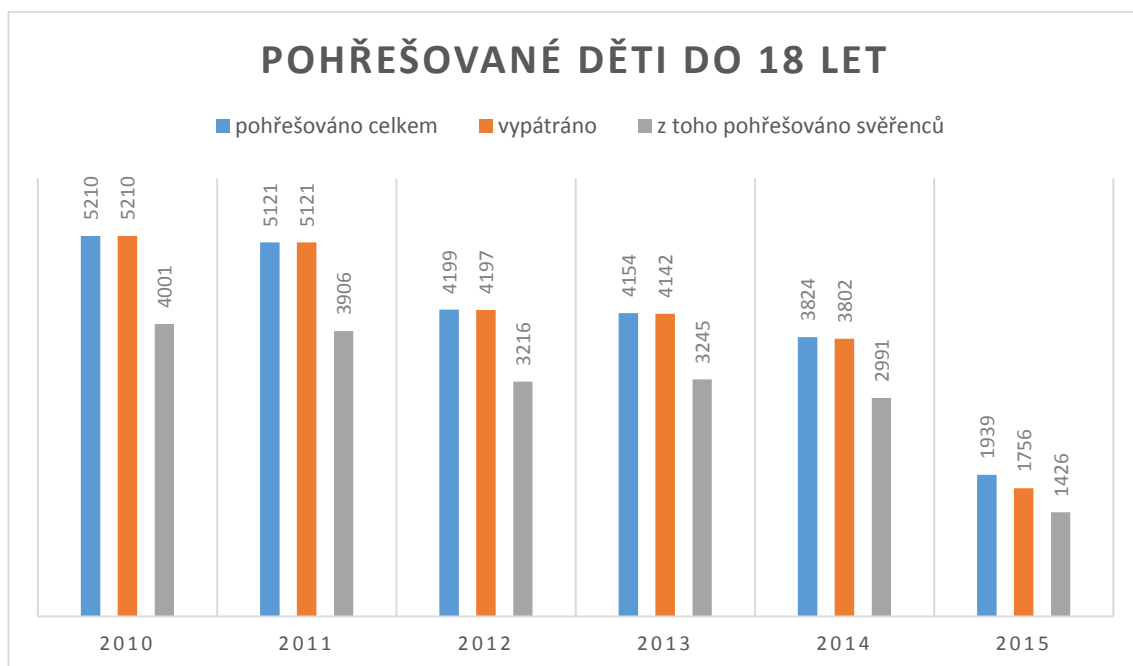
²⁰ Policejní prezidium České republiky, *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2015*, Praha, únor 2016

²¹ Interní materiály Policie České republiky

Graf č. 3: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR²²

Graf č.4: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR

Z grafu pohřešovaných dětí ať již do 15 let nebo do 18 let je patrné, že celkový počet pohřešovaných dětí pomalu klesá, avšak bohužel se zvyšuje počet dětí, které se vypátrat nepodaří.

²² Interní materiály Policie České republiky

▪ Osoba nezjištěné totožnosti

Jestliže osoba nemůže nebo nechce prokázat na výzvu policisty svou totožnost a to ústně nebo občanským průkazem popřípadě jiným dokladem, je tato osoba, pokud to její stav dovoluje, předvedena dle ustanovení § 63 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, na služebnu PČR, kde policisté provedou identifikační úkony, spočívající ve snímání otisků, pořízení fotografie, odběr biologického materiálu a úřední popis tak, aby byla totožnost neznámé osoby zjištěna.²³ Policisté často zjišťují totožnost neznámých osob v případech, kdy je osoba přivezena do nemocnice ve stavu, kdy není schopna poskytnout své údaje vedoucí zjištění jejich totožnosti.²⁴

„V roce 2016 bylo na území České republiky vyhlášeno pátrání po 9 osobách neznámé totožnosti, doposud se nepodařilo ztotožnit jednu osobu.“²⁵

V roce 1935 byla vydána pomůcka pro četnictvo a to „Učebnice pátrací taktiky“, která byla zpracována majorem Rudolfem Košťákem, v této učebnici se věnuje uchu a uvádí, že by mělo být popisováno jen pravé ucho a dále popisuje jednotlivé části ucha, uvádí, že „největší cenu pro posuzování identity má právě ucho, neboť na uchu lze najít velmi mnoho podrobností, podle nichž lze jednoho člověka odlišit od druhého. Kriminální musí znát každou částku ucha do detailu, chce-li zjistit identitu člověka. Utopení, oběšení, zardoušení atd. mění svoji tvář. Rozkladu propadají v první řadě měkké části těla, avšak ucho bývá dlouho zachováno a je mnohdy jedinou pomůckou ke zjištění identity. Největší důležitost má ucho při zjišťování identity mrtvol podle fotografie. Nezapomínejme proto nikdy fotografovat ucho mrtvého“.²⁶

²³ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: Sbírnka zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.

²⁴ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlička.

²⁵ Interní materiály: Policejní prezidium České republiky, *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2016*, Praha, únor 2017.

²⁶ KOŠTÁK, R. *Učebnice pátrací techniky: učební pomůcka pro četnictvo*. Praha. Státní tiskárna Praha, 1938. 72 s.

▪ **Pátrání po totožnosti nalezených mrtvol**

Pokud v průběhu ohledání a při prvotních úkonech nebyla zjištěna totožnost mrtvoly, části lidského těla nebo kosterního nálezu, učiní se nezbytná opatření, jako je daktyloskopování, focení, odběr biologického materiálu, úřední popis tak, aby byla vypátrána totožnost mrtvoly, části lidského těla nebo kosterního nálezu.

K problematice osob neznámé totožnosti a nálezům neznámých mrtvol popř. kosterních pozůstatků lze říci, že situace v této problematice je rok od roku stejná. Největší problémy jsou při identifikaci cizinců, kteří jsou na území ČR nelegálně nebo sebevrahů. Další z problémů je identifikace bezdomovců, kteří u sebe často nemají žádné doklady, a nikdo je nezná.

„V roce 2016 bylo do informačního systému PATROS vloženo 44 případů mrtvol nezjištěné totožnosti, doposud se nepodařilo ztotožnit 30 případů.“²⁷

▪ **Pátrání po hledaných věcech**

Policisté pátrají po odcizených věcech, které pocházejí z trestné činnosti nebo na ně má jiná osoba či stát právní zájem, může se tedy jednat o věci odcizené při spáchání trestného činu, věci neoprávněně držené nebo se může jednat také o věci, které nebyly odcizené, ani s nimi nebyla páchána žádná trestná činnost, ale mohly by být zneužity nebo by mohly způsobit závažnou škodu či ohrozit zdraví osob.

Nejčastěji se pátrá po věcech pocházející z trestné činnosti, po odcizených a neoprávněně držených motorových vozidlech, ale také po střelných zbraních a střelivu.

„Za rok 2015 bylo vloženo do systému KSU 125.242 záznamů k odcizeným věcem. Z těchto záznamů bylo objasněno celkem 19.407 záznamů. Nalezeno bylo 10.463 věci, zajištěno bylo 10.647 věci a 15.996 věci bylo označeno jako předmět zájmu.“²⁸

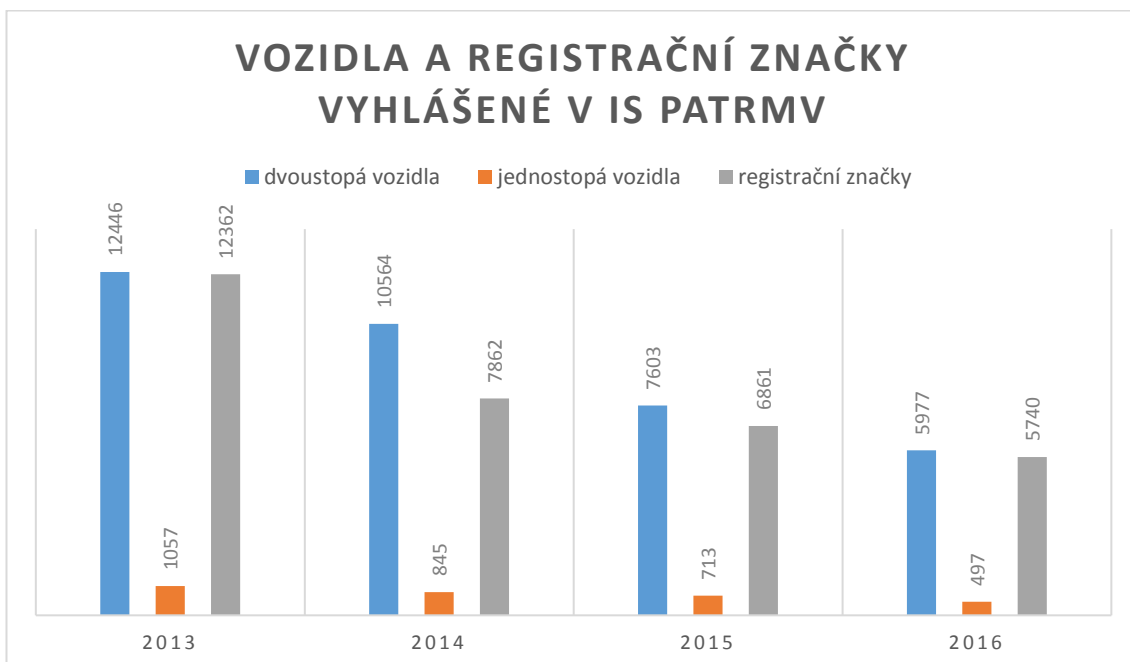
Každoročně klesají případy krádeží motorových vozidel, tento fakt je zapříčiněn nejen snahou občanů a výrobců vozidla lépe je zabezpečit, ale mimo jiné také tím, že se

²⁷ Interní materiály. Policejní prezidium České republiky, *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2016*, Praha, únor 2017.

²⁸ Interní materiály. Policejní prezidium České republiky, *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2015*, Praha, únor 2016.

Česká republika zapojila do Schengenského informačního systému, tímto je zabráněno přihlásit vozidlo, které bylo odcizeno v schengenském prostoru. Dalším prostředkem pro boj s krádežemi vozidel je spolupráce a výměna dat mezi Policií ČR a Českou kanceláří pojistitelů, kdy byla zprovozněna aplikace v informačních systémech policie. Od ledna 2009 je v provozu také informační systém Ministerstva životního prostředí České republiky s názvem AUTOVRAKY, tento systém upozorňuje odbor pátrání Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, pokud je vozidlo vyhlášené do pátrání předáno k ekologické likvidaci v pověřené provozovně. „V roce 2015 bylo takto zjištěno 437 vozidel v pátrání.“²⁹

Graf č. 5: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR³⁰

Na poklesu krádeží dvoustopých a jednostopých motorových vozidel se pozitivně projevilo připojení do Schengenského informačního systému a také systému INVEX, který byl zřízen, aby bránil přihlašování odcizených motorových vozidel a obchodování s odcizenými náhradními díly.

²⁹ Interní materiály. Policejního prezidia České republiky 2016.

³⁰ Interní materiály Policie České republiky.

3.2 Formy pátrání

Pátrání rozlišuje dva způsoby pátrání a to výkonné a administrativní, přičemž administrativní činnost pátrání jak již název napovídá, spočívá v provádění administrativních úkonů spojených s pátráním, jedná se o činnost jako je vyhlášení pátrání, vedení pátracího svazku, vedení pátracích pomůcek a následné odvolání pátrání, kdežto výkonné pátrání je pátrání, které směřuje k dosažení cíle tj. k vypátrání hledaného objektu je potřeba aktivně využívat pátrací prostředky při každodenním plnění služebních povinností. Zjednodušeně lze říci, že vše co se provádí v kanceláři je pátrání administrativní a vše co se provádí „v terénu“ je pátrání výkonné.

Velící policista musí zvládnout taktiku provedení pátrání, jeho způsob a určit si cíle, kterých má být dosaženo. Formy pátrání tak představují určitý návod, jakých prostředků a v jakém počtu a na jakém území bude potřeba k dosažení cíle.

Osobní pátrání

Osobní pátrání představuje každodenní cílevědomou činnost policisty, který využívá místní a osobní znalosti, a tím spojené vedení aktuálních pátracích pomůcek a využívání prostředků pátrání při plnění služebních povinností. Policista ve službě by měl věnovat zvýšenou pozornost informacím a objektům, se kterými přichází do styku, tyto získané informace by měl následně shromažďovat, vyhodnocovat a včasně předávat dalším subjektům pátrání.

Kontrola osob nebo věcí

Je činnost policie, která využívá oprávnění vyzvat k prokázání totožnosti osobu odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby, provést její kontrolu a pátrá-li policista po pachateli úmyslného trestného činu nebo osobách hledaných a pohřešovaných, též zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku.

Domovní a osobní prohlídka

Toto oprávnění je upraveno trestním řádem v § 82 a následujících. Lze provést, je-li důvodné podezření, že se v objektech nebo prostorech sloužících k bydlení nachází osoba nebo věc důležitá pro trestní řízení, anebo někdo má takovou věc u sebe. Samotný vnik do obydlí nebo osobní prohlídka jsou významné zásahy do Ústavou zaručených práv, proto je lze provést jen na příkaz soudu, v odůvodněných případech může být osobní prohlídka provedena i bez příkazu soudu.

Pátrací akce

Pátrací akce je jednorázové časově a prostorově omezené nasazení většího počtu sil a prostředků směřující k vypátrání hledaného objektu pátrání. Pátracích akce mohou být zaměřeny jak na osoby tak také na věci. U osob se může jednat o objekty pátrání, jimiž jsou ztracené - pohřešované osoby (děti, senioři, duševně nemocní), osoby hledané pro trestnou činnost nebo možné oběti trestné činnosti, oběti pohřešované vlivem vzniku mimořádné události jako například povodně, havárie a podobně.

Cílené pátrání

Cílené pátrání patří mezi zvláštní formy pátrání, které má zpravidla přeshraniční přesah a je prováděno Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování policejního prezidia České republiky. Jde o cílené, výkonné a intenzivní operativní pátrání po pohřešovaných osobách, dětech, kterým hrozí bezprostřední újma na životě nebo zdraví, dále po pachatelích závažných trestných činů hledaných za účelem vypátrání, zadržení, zatčení, dodání do výkonu trestu odnětí svobody nebo do zařízení pro výkon ochranného opatření. Cílené pátrání se provádí v případech, kdy by běžným pátráním nebyla osoba vypátrána. Jestliže jsou informace, že tento způsob pátrání povede k vypátrání a vedoucí odboru uvedeného úřadu dá souhlas s pátráním, a jsou splněny podmínky, že osobě, po které se má pátrat, hrozí trest odnětí svobody nejméně 3 roky nebo ji takový trest byl uložen nebo se jedná o osobu, jejíž pobyt na svobodě je pro společnost mimořádně nebezpečný a je veřejností vnímán velmi citlivě popř. osobě hrozí bezprostřední újma na životě nebo zdraví, cílené pátrání se zahájí.

Přeshraniční pronásledování

Přeshraniční pronásledování je vázáno mezinárodními smlouvami. Pokud smlouvy existují, mohou policisté, celníci nebo pracovníci Generální inspekce bezpečnostních sborů překročit hranice jiného státu, aby dopadli osobu, která uniká přes hranice jiného státu. Pronásledování může probíhat po zemi, po vodě, ale také ve vzduchu. V současné době má Česká republika mezinárodní smlouvy o přeshraničním pronásledováním uzavřeny se všemi okolními státy jako je Polsko, Rakousko, Německo a Slovensko.

Přeshraniční pronásledování se řídí Závazným pokynem policejního prezidenta č. 181/2007, o přeshraničním pronásledování a mimo jiné vymezuje práva a povinnosti policistů při překračování hranic.

Mezinárodní pátrání

Mezinárodní pátrání prováděné na území České republiky na žádost příslušného zahraničního orgánu nebo pátrání prováděné na území cizích států na žádost justičního orgánu nebo výkonného organizačního článku zaslano do zahraničí odborem mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia České republiky.³¹

Jedná se o pátrání mimo území ČR, pokud se jedná o pátrání mimo území schengenského prostoru tak se na pátrání se podílí Národní ústředna Interpolu, která si vyměňuje informace s Národní centrálou Sirene, ta je odpovědná za pátrání na území schengenského prostoru. Národní centrála Sirene vkládá informace o hledaných osobách a věcech do informačního systému SIS a spolupracuje také s Evropským policejním úřadem.

Na základě požadavků příslušných orgánů v cizině vyhláší mezinárodní pátrání odbory mezinárodní policejní spolupráce Interpolu nebo Sirene. Žádost o pátrání se zpracuje v odpovídajícím jazyce a zašle se příslušnému orgánu v cizině včetně překladu zatýkacího rozkazu nebo evropského zatýkacího rozkazu. Pokud dojde k vypátrání osoby tak se převozy neboli eskorty osob ze států, které nesousedí s Českou republikou provádějí letecky. Eskortní skupina se skládá z policistů služby cizinecké policie, a pokud

³¹ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

to situace vyžaduje i z policisty mezinárodních odborů úřadu, který je pak velitelem eskorty. Žádost o pátrání po pohřešované osobě, totožnosti neznámé mrtvoly nebo kosterního nálezu, zpracuje v příslušném jazyce odbor mezinárodní policejní spolupráce a zašle příslušnému orgánu v cizině. Při zadržení osoby hledané jiným státem se ihned vyrozumí odbor mezinárodní policejní spolupráce, který poskytne nezbytnou součinnost útvaru policie, který osobu zadržel a informuje příslušný orgán v cizině. Krajský (městský) soud rozhoduje o vzetí osoby do předběžné vazby pro účely vydání z ciziny, tzv. extradice.³²

Pátrání na základě evropského zatýkacího rozkazu

Upravuje Rámcové rozhodnutí Rady Evropské unie ze dne 13. června 2002 č. 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy. Jedná se o zatýkací rozkaz vydaný v souladu s předpisy Evropské unie. Může jej vydat justiční orgán vyžadujícího státu proti osobě, která se zdržuje v jiném členském státu. Podmínkou pro vydání osoby je stíhání pro trestný čin podle právních předpisů vyžadujícího státu, kdy horní hranice trestní sazby je nejméně 12 měsíců nebo byla osoba odsouzena k trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s omezením svobody v délce nejméně 4 měsíců.³³

Pátrání na základě mezinárodního zatýkacího rozkazu

Zdržuje-li se obviněný v cizím státě, nebo je důvodné podezření, že se v něm zdržuje, a je potřeba ho vyžádat, vydá předseda senátu nebo soudce příslušného soudu mezinárodní zatýkací rozkaz. Zatýkací rozkaz se nevydává, jestliže se předpokládá uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody kratšího než 4 měsíce. Oprávněným orgánem vyžádat obviněného z cizího státu je Ministerstvo spravedlnosti, které tak činí na základě soudu, který vydal mezinárodní zatýkací rozkaz.³⁴

V lednu 2016 byly EUROPOLEM spuštěny internetové stránky www.eumostwanted.eu, na těchto stránkách se zveřejňují tváře nejhledanějších osob

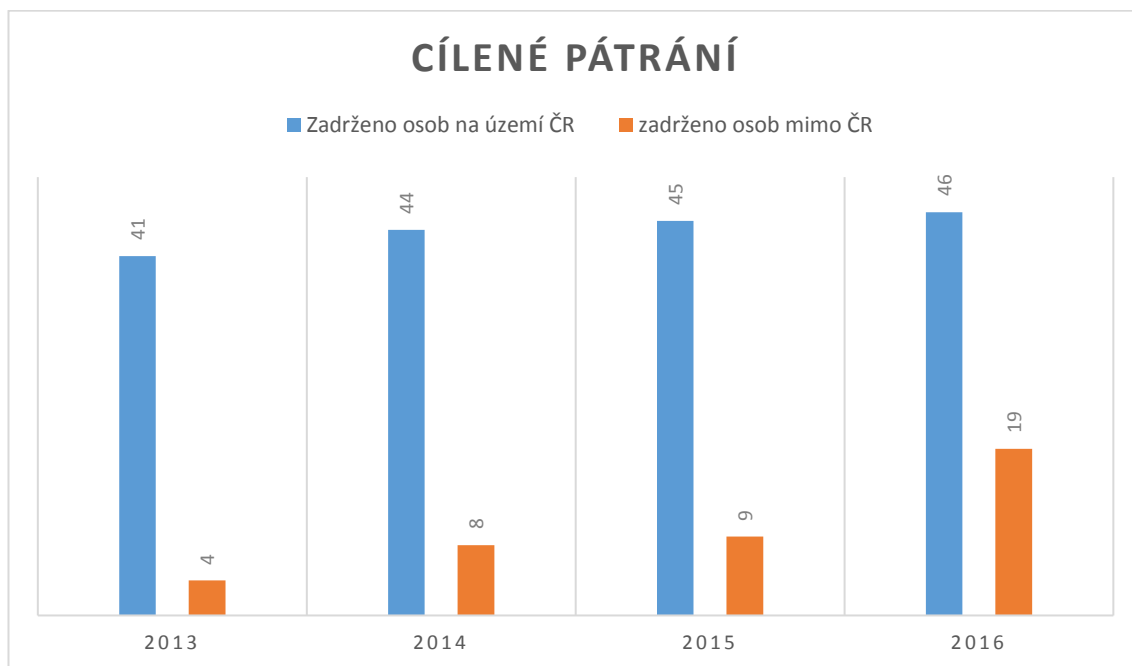
³² Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

³³ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. II. díl. 6. vyd. Praha, 2008, s. 2704.

³⁴ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. II. díl. 6. vyd. Praha, 2008, s. 2636.

v Evropě, pokud by měl někdo k hledaným osobám informaci, může ji přes kontaktní formulář předat anonymně přímo kriminalistům. Sdělenou informaci poté obdrží národní jednotka cíleného pátrání vyhlášujícího státu. Evropská síť jednotek cíleného pátrání s názvem European Network of Fugitive Active Search Teams častěji se využívá zkratka ENFAST, součástí jsou také specialisté na pátrání z Policejního prezidia ČR

Graf č.6: Vytvořeno autorem dle statistik Policie ČR³⁵

3.3 Prostředky pátrání

Pátrání po osobách a věcech musí být rychlé, efektivní a také kvalitní, k dosažení tohoto cíle, potřebují policisté také prostředky, které jim umožní.

Prostředky pátrání jsou:

- a) pátrací pomůcky
- b) podpůrné operativně pátrací prostředky
- c) informační systémy
- d) zveřejnění v hromadných sdělovacích prostředcích
- e) služební psi
- f) kriminalistickotechnické prostředky
- g) služební vrtulníky

³⁵ Interní materiály Policie České republiky.

Pátrací pomůcky

Pátrací pomůckou, jejímž účelem je usnadnit plnění úkolů policie při pátrání po osobách a věcech, je manuálně či elektronicky vedený přehled objektů pátrání a přehled zájmových provozoven. V přehledu objektů pátrání vedou policisté zařazení v základních organizačních článcích aktuální informace o hledaných a pohřešovaných osobách s trvalým pobytem hlášeným v územním obvodu základního organizačního článku policie a o objektech pátrání, k nimž bylo vyhlášeno mimořádné pátrací opatření. Takové opatření je vyhlášeno k okamžitému plnění úkolů, zejména u osob, kterým hrozí nebezpečí ohrožení života nebo zdraví, a hledaných osob v případech, kdy to vyžaduje operativní situace. Ostatní policisté konající službu v terénu vedou informace o všech objektech pátrání, k nimž bylo vyhlášeno mimořádné pátrací opatření.³⁶

Podpůrné operativně pátrací pomůcky

Jedná se o specifické pátrací pomůcky, které jsou upraveny zákonem o policii a dalšími interními akty řízení, které je charakterizují jako upravené nástroje operativně pátrací činnosti a lze je využívat policejními orgány k odhalování, objasňování a předcházení trestné činnosti. Ve všech právních předpisech jsou vymezeny taxativně. Zákon o policii mezi ně řadí krycí prostředky, zabezpečovací techniku, zvláštní finanční prostředky a využití informátora.³⁷

Informační systémy

Informační systémy v oblasti pátrání zahrnují soubor elektronických systémů, které dle potřeby policie shromažďují předem stanovená data o osobách i věcech. Tyto systémy jsou navzájem propojeny a podle úrovně oprávnění jednotlivých policistů ke vstupu do daného systému umožňují získávat zde uložené důležité údaje, které mohou identifikovat osobu nebo věc. Je třeba také připomenout, že tyto systémy jsou propojeny i mezinárodně, lze tedy data o osobách nebo věcech ověřovat v policejních systémech

³⁶ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o *Policii České republiky*. In: Sbirka zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.

Evropské unie, respektive celého světa. Podrobnější rozbor informačních systémů bude uveden v následující kapitole.

Zveřejnění v hromadných sdělovacích prostředcích

Tohoto prostředku se využívá v případech, kdy je to vhodné a účelné. Vždy se ovšem ve sdělovacích prostředcích vyhláší pátrání, jde-li o „dítě v ohrožení“ nebo je-li pohřešována osoba mladší 15-ti let, ke které bylo vyhlášeno mimořádné pátrací opatření. V regionálních sdělovacích prostředcích v rámci příslušného územního odboru policie zajišťuje zveřejnění údajů preventivně informační skupina, případně preventivně informační oddělení příslušného krajského ředitelství policie. V celostátních sdělovacích prostředcích pátrání zveřejňuje preventivně informační odbor Policejního prezidia ČR na základě žádosti odboru pátrání Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování.

Služební psi

Služební psi jsou důležitým prostředkem nejen pro oblast pátrání po pohřešovaných nebo hledaných osobách, ale také policistům umožňují získat důležité důkazní materiály, zejména na odchodových trasách pachatelů z místa činu, a také porovnáním zajištěných pachových stop se srovnávacím materiálem k identifikaci konkrétní osoby. Oblast pátrání je vyčleněna v oblasti služební kynologie jako samostatný výcvikový obor, kde se jak policisté, tak psi připravují k vyhledání pachové stopy a pátrání po osobách, které tuto stopu zanechaly. Součástí výcviku je také zadržení nebezpečného pachatele.

Kriminalistickotechnické prostředky

Při uskutečňování kriminalistickotechnické činnosti využívají oprávněné subjekty různorodé kriminalistickotechnické prostředky, jimiž se rozumí různá technická zařízení, přístroje, materiály, nástroje, postupy, způsoby a pravidla jejich použití. Podle povahy jejich vzniku jsou to: obecně v technice používané (např. biologický mikroskop),

upravené ke kriminalistickému využití (např. komparační mikroskop) a speciálně zhotovené ke kriminalistické činnosti (např. portrétní identifikátor Identikit).³⁸

Služební vrtulníky

Služební vrtulníky řadíme mezi moderní technické prostředky, které slouží k vyhledávání hledaných i pohřešovaných osob a také k vyhledávání těl zemřelých. Tento technický prostředek policie využívá také k záchranářské činnosti nebo preventivní činnosti, ať už v oblasti dopravy nebo předcházení trestné činnosti. Výhodou tohoto prostředku je, že je velmi mobilní, může urazit poměrně značné vzdálenosti v krátkém časovém úseku a podle potřeb dané akce jej lze osadit vhodnými doplňky jako je termokamera, světlomety, dálkoměry, hasící vaky, apod.

3.4 Mobilní bezpečná platforma

V současné době se neustále zvyšují nároky na využívání informačních zdrojů a to hlavně pomocí mobilních zařízení. Bohužel mobilní zařízení tak jak je známe z běžného života, nejsou bezpečná pro přístup ke služebním informacím v rámci Policie České republiky.³⁹

Tímto bych vám představil nový moderní nástroj pro policisty 21. století s názvem Mobilní bezpečná platforma Policie ČR, jedná se o mobilní telefon, na kterém jsou aplikace, které umožní:

- Provádět lustrace osob, dokladů, vozidel, věcí a předmětů, lustrace osob lze provádět jak podle dokladů tak také podle jejich jména a data narození, oproti běžné lustraci pomocí vysílačky je přínosné, že jsou zobrazovány fotografie lustrovaných osob a je tak možné totožnost ověřit spolehlivě na místě a odpadá tak zdlouhavé přemísťování na služebny Policie ČR.⁴⁰
- Komunikovat mezi sebou i jinak než hlasem, někdy je potřebné komunikovat tak, aby obsah rozhovoru neslyšela nepovolaná osoba, za tímto účelem vznikl chat, je to

³⁸ MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*. 1. vyd. Praha, 2004, s. 146.

³⁹ OSVALD P., *Mobilní bezpečná platforma Policie ČR* - [online] – Praha: Policie ČR, 2015 dostupné z WWW <<http://www.policie.cz/soubor/projekt-mobilni-bezpecna-platforma-policie-cr-ppt.aspx>>.

⁴⁰ Interní materiály Policie České republiky.

obdoba známých aplikací jako je WhatsApp, Viber a podobně. S touto chat - aplikací, je možné mimo jiné přeposílat fotografie, sdílet aktuální polohu, sdílet nahrávku.⁴¹

- Využívat mapy včetně zobrazení polohy Sil a Prostředků, po zapnutí map, lze vidět jak svou polohu, tak také polohu ostatních kolegů, je tedy možné v případě potřeby požádat o spolupráci ty nejbližší hlídky. Tato možnost je využitelnější v menších městech, jelikož v Praze a dalších velkých městech funguje velice dobře Integrované operační středisko PČR, které má přehled o všech hlídkách v terénu, jelikož jsou vybaveny lokalizátory GPS a v případě pomoci, lze požádat o pomoc hlídky právě přes Integrované operační středisko Policie České republiky.⁴²
- Bezpečně prohlížet vybrané stránky PČR a také vybrané internetové stránky, administrátor určí, které stránky jsou a které nejsou bezpečné tak, aby MBP zůstala opravdu bezpečná, a služební data v nich nebyly zneužity⁴³.
- Přistupovat ke služební poště, většina policistů mají zřízenou služební poštu, služební email s doménou pcr.cz, někdy je potřeba k této poště přistoupit také v době služebního volna či v místě mimo služebnu⁴⁴.

Při provádění lustrace osoby cizince popř. vozidla s cizí registrační značkou je potřeba zadat co nejvíce informací a údajů tak, aby bylo možné osobu popřípadě vozidlo vždy dohledat, protože cizinci, kteří jsou občané Evropské unie, tak jako vozidla s cizí registrační značkou nejsou v evidencích PČR evidováni /Policie České republiky eviduje pouze vozidla a osoby vyhlášené do pátrání v rámci Schengenského informačního systému – SIS/, veškeré zapsané údaje jsou následně ukládány do informačního systému s názvem Kontrola2, který slouží k evidování kontrolovaných osob a dopravních prostředků, tyto poznatky pak slouží při typování pachatelů trestné činnosti jako jednotlivce nebo organizované skupiny, slouží také při typování možného pohybu nebo místa výskytu hledané osoby⁴⁵. V tomto informačním systému lze pak vyhledávat dle

⁴¹ Interní materiály Policie České republiky.

⁴² Interní materiály Policie České republiky.

⁴³ Interní materiály Policie České republiky.

⁴⁴ Interní materiály Policie České republiky.

⁴⁵ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

místa, osoby, vozidla a tyto informace jsou k dispozici policistům PČR k jejich dalšímu využití při plnění služebních úkolů.

Při práci s mobilní bezpečnou platformou se již nemusí zadávat ručně místo kontroly osoby, vozidla a věci, ale aplikace MBP využívá toho, že mobilní telefon má v sobě zabudovaný lokalizátor GPS, tímto je zaručeno, že do informačního systému je tak zanesena přesná poloha místa prováděné kontroly, samozřejmě je možné místo zadat ručně vypsáním ulice, čísla popisného a města v případě nedostatečného nebo žádného signálu GPS.

Mobilní bezpečná platforma se stále rozvíjí a reflektuje na požadavky policistů v terénu – v ulicích, kteří požadují, aby kontrola osoby proběhla rychle, jednoduše a samozřejmě spolehlivě. Do budoucna je v aplikaci počítáno s využitím biometrického čipu v dokladech a přítomností bezdrátové technologie NFC, kdy poté bude možné přiložením mobilního telefonu k dokladu zjistit, zda nebylo s biometrickými údaji v dokladech manipulováno. Samozřejmě je počítáno i s dalšími inovacemi, avšak každé zprovoznění další „vymoženosti“ stojí nemalé peníze. Rozpočet na vznik Mobilní bezpečné platformy byl 126 108 000,- Kč

Nutno podotknout, že veškeré aktivity v rámci MBP jsou logovány, proto musí být užívána výhradně pro účel výkonu služby, v případě ztráty tohoto zařízení je mobilní telefon dálkově vymazán tak aby nemohlo dojít k jakémukoliv zneužití.

3.5 Zásady pátrání

Každá činnost má své zásady a tak i pátrání v rámci policie se řídí ověřenými zásadami, které byly během vývoje bezpečnosti průběžně rozvíjeny a zdokonalovány. Zásady pátrání též také jako taktické zásady pátrání jsou děleny na zásady obecné a zásady specifické. Mezi obecné zásady patří zákonnost, cílevědomost, ostražitost a etika postupu. Tyto zásady jsou při pátrání vždy vyžadovány. Mezi specifické zásady patří zásada reálnosti, součinnosti, koordinovanosti, operativnosti, rychlosti, spolupráce s hromadnými sdělovacími prostředky a veřejností při pátrání.⁴⁶

⁴⁶ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlíčka

Zásada reálnosti

Zásada reálnosti pátrání spočívá v tom, že pokud se má pátrat po určitém objektu, je potřeba, aby v době, kdy je pátrání připravováno, bylo ověřeno, zda je hledaný předmět reálný – skutečný a lze jej od ostatních objektu jednoznačně odlišit. Pokud by objekt nebylo možné jednoznačně identifikovat např. podle jasných markantů, a byla by potřeba i tak pátrání vyhlásit, pátrání se vyhlásí a jako první činností se zjišťují informace, zda předmět existuje a jaké má markanty. Nejběžněji se tak děje, když si někdo vymyslí odcizení věci, které nikdy nevlastnil, popř. si věci vymyslí. Nereálné pátrání by bylo, pokud by objekt již neexistoval nebo nikdy neexistoval, např. předmět byl demontován na díly, šperky byly roztaveny.

Zásada součinnosti

Jen málokdy je schopen zajistit pátrání po osobě jeden policista, může tomu být v některých případech při místním pátrání, kdy policista potřebuje s osobou provést určité úkony, ale v současné době neví, kde se zdržuje. Je proto důležitá součinnost složek PČR jejichž součinnost je upravena v PPP č. 53/2015, o pátrání, ale také v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. V mimořádných případech lze požádat o součinnost také Armádu ČR, Vězeňskou službu ČR, Celní správu, Hasičský záchranný sbor ČR, Báňskou záchrannou službu, Horskou službu, obecní a městskou policii a další specializované složky.

Zásada koordinovanosti

Na pátrání se podílí několik subjektů - policistů a v některých případech také další síly a prostředky, které poskytnou součinnost. Je proto důležité tyto subjekty usměrňovat a sladovat tak, aby pátrání postupovalo podle jednotného plánu a vedlo tak k úspěšnému konci, tím je na mysli vypátrání hledaného objektu. Toto má na starosti řídicí centrum pátrání. Nemusí se jednat o řídicí centrum na oddělení (v budově), ale většinou je řídicím pracovníkem policista služby kriminální policie a vyšetřování neboli pátrač SKPV, který pátrání připravil, zahájil a vyhlásil, a zároveň zakládá a vede pátrací svazek, do kterého zakládá veškeré písemnosti, který byly zjištěny při pátrání.

Řídící centrum má za úkol:

- soustřeďovat, vyhodnocovat a využívat zjištěné informace důležité k pátrání
- zpracovávat, doplňovat a upřesňovat informace o pátrání a dle zjištěného měnit plán pátrání
- zajistit, aby všechny subjekty podílející se na pátrání byly informovány o vývoji pátrání
- navázat spolupráci s hromadnými a sdělovacími prostředky, ale také s veřejností popř. s dobrovolnými organizacemi

Zásada operativnosti

Okolnosti hledaného subjektu se velice rychle a často mění, o to víc pokud hledaný subjekt ví o tom, že po jeho osobě pátrá PČR. Hledaná osoba často mění svůj úkryt, užívané dopravní prostředky, popř. se urychleně zbavuje věcí, po kterých se pátrá, je proto důležité pohotově a včas zareagovat na změny při pátrání. Je potřeba mít dostatek aktuálních informací o pohybu a výskytu hledaného objektu. Zásadu operativnosti lze také charakterizovat jako akceschopnost pátrajících subjektů přizpůsobit se na nové situace.

Zásada rychlosti

Zásada rychlosti je velice podobná zásadě operativnosti, u této zásady je důležité včasné reagovat na zjištěnou aktuální informaci a provést tak potřebné opatření, jinak hledaný objekt unikne.

Zásada spolupráce s hromadnými sdělovacími prostředky a veřejností při pátrání

Hromadné sdělovací prostředky mají při pátrání velký význam, jelikož v době internetu je přenos informací pomocí zpravodajství rychle šířitelný mezi veřejnost, proto v případech, kdy je to vhodné se pátrání zveřejní ve zpravodajství regionálním, celostátním nebo na území cizích států. Žádost o zveřejnění pátrání přes hromadné sdělovací prostředky probíhá cestou tiskového pracoviště krajského ředitelství policie, popř. cestou tiskového pracoviště Policejního prezidia ČR, jakmile dojde ke zveřejnění

pátrání, pracovník daného tiskového pracoviště o této události informuje vyhlášující útvar nebo vyhlášujícího pracovníka.

Pátrání se zveřejní vždy v případě dítěte v ohrožení, k tomuto se využije Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech, pátrání se zveřejní vždy také v případě pohřešování osoby mladší 15 let, k níž bylo vyhlášeno mimořádné pátrací opatření.

Spolupráce s veřejností je důležitá, je totiž předpoklad, že hledaná osoba je ve styku s veřejností, jelikož si hledaná osoba obstarává jídlo, ubytování, lékařskou péči a další životní prostředky. Je proto reálná šance, že pokud bude veřejnost o hledané osobě informována, tak tyto informace sdělí. Je proto vhodné spolupracovat s místní samosprávou, ale také s obchody, restauracemi, ubytovacím zařízením, popř. informovat sousedy v místě možného výskytu hledané osoby.

Obdobná situace je také u hledaných věcí, je důležité zjišťovat informace, zda se osoba nepokoušela hledanou popř. nelegálně získanou věc zpeněžit, a to třeba prodejem v hospodě nebo na trhu či burze.⁴⁷

⁴⁷ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlíčka

4 INFORMAČNÍ SYSTÉMY U PČR

V rámci Policie České republiky existuje několik informačních systémů, které jsou navzájem propojené a to i mezinárodně a pro potřeby policie shromažďují potřebná data o osobách a věcech. Oprávnění přistupovat do jednotlivých informačních systémů, je dán služebním zařazením daného policisty. Nutno zmínit, že každé využívání informačních systémů je monitorováno a informace v těchto systémech mohou být použity pouze pro služební účely.

4.1 Informační systémy pro účely pátrání

- a) informační systém pátrání po osobách (dále jen PATROS),
- b) informační systém pátrání po motorových vozidlech (dále jen PATRMV),
- c) Schengenský informační systém (dále jen SIS),
- d) informační systém Interpolu,
- e) informační systém kriminalisticky sledované události (dále jen KSU),
- f) informační systém pátrání po zbraních a střelivu (dále jen P-zbraně),
- g) portál systému evidence uměleckých děl (dále jen PSEUD),
- h) informační systém OPATŘENÍ⁴⁸

Informační systém PATROS a PATRMV

Informační systém PATROS a PATRMV patří mezi základní a nejvytěžovanější informační systémy u PČR.

Název informačního systému PATROS je složen ze dvou zkratk PATR a OS, což znamená pátrání po osobách, ať již hledaných či pohřešovaných, kdy oprávněné útvary policie, zpravidla se jedná o pracovníky služby kriminální policie a vyšetřování, kteří se zabývají pátráním nebo o pracovníky integrovaného operačního střediska, kteří prostřednictvím IS PATROS vyhledávají, přerušují a odvolávají pátrání, doplňují k objektům pátrání všechny informace získané v průběhu pátrání. Tyto vložené informace jsou poté k dispozici všem útvarům PČR, které mají přístup do tohoto informačního systému, což jsou zpravidla všichni.

⁴⁸ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

Informační systém PATRMV je také tvořen složením dvou zkratk, a to ze zkratky PATR a MV, což vyjadřuje pátrání po motorových vozidlech a nejen po nich, ale také po přípojných vozidlech a odcizených registračních značkách popř. ještě po tabulkách státních poznávacích značkách, tyto byly užívány před příchodem registračních značek. IS PATRMV nově umožňuje vložit fotografii s markanty odcizeného vozidla.

Vybrané údaje o objektech pátrání ať již po osobách či vozidlech jsou poté zpřístupněny na internetových stránkách PČR, kde lze dohledat, zda se určitá osoba či vozidlo v pátrání nenachází, v případě, že by to nebylo z taktických důvodů vhodné, záznam o pátrání se na internetových stránkách nezveřejní.⁴⁹

Schengenský informační systém,

Schengenský informační systém je upraven závazným pokynem policejního prezidenta 71/2010, o národní součásti Schengenského informačního systému. Tento systém byl zřízen pro členské státy Schengenského prostoru tak, aby měly účinný nástroj pro předávání informací a mohly tak udržet veřejný pořádek a bezpečnost státu a dále pak jednotný postup při udělování víz tak, aby nedošlo, že v jednom státě cizinec vízum nedostane a v druhém ano. Jsou zde evidováni cizinci, kterým je odepřen vstup do schengenského prostoru, a také mezinárodní pátrání po osobách, vozidlech, zbraních, dokladech a dalších vybraných kategoriích jako například plavidla, letadla, bankovky apod., do tohoto informačního systému mají přístup všechny organizační články PČR. Za zmínku stojí uvést, že v roce 2013 došlo na základě záznamu v Schengenském informačním systému k prvnímu vypátrání mezinárodně hledaného letadla v Evropě.

Do systému přispívají všechny členské státy, zásadně přímo, ze svých národních pátracích databází. Záznamy v SIS jsou téměř ihned po vložení členským státem dostupné příslušníkům bezpečnostních složek ostatních států. Záznamy jsou dostupné ve všech jazycích, tudíž srozumitelné pro všechny. Příslušníci bezpečnostních složek členských států mají povinnost neprodleně konat na základě záznamu v SIS. Přístup do informačního systému mají i orgány provádějící registraci motorových vozidel, orgány zabývající se pobytem cizinců a justiční orgány pro řízení v trestních věcech. Jednotlivé druhy pátrání jsou

⁴⁹ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlíčka

zakotveny v příslušných člancích Schengenské prováděcí úmluvy. Obecným cílem systému je přispívat k udržování veřejného pořádku a bezpečnosti na území smluvních stran.⁵⁰

Informační systém interpolu

Ve zkratce ICIS, která vychází z anglického názvu „Interpol Criminal Information System“ tento systém je upraven ZPPP 123/2010, o informačním systému Interpolu, kdy se jedná o předávání údajů členských států, jako např. mezinárodní pátrání zejména po osobách, dokladech, vozidlech a předmětech kulturní a historické hodnoty. Zpracovatelé těchto údajů jsou pracovníci národní ústředny interpolu a příjemci těchto dat jsou pouze *osoby určené vedoucím pracovníkem, kteří pro plnění svých služebních či pracovních úkolů potřebují přístup k údajům vedeným v databázích informačního systému Interpolu.*⁵¹

Informační systém KSU

Celým názvem kriminalisticky sledované události, jedná se o celorepublikový informační systém, kde jsou evidovány veškeré spáchané trestné činy a přestupky, které byly překvalifikovány z trestných činů. Z takto zadaných informací lze typovat pachatele, mimo jiné dle popisu nebo dle spáchání trestného činu (modus operandi). Dále lze v KSU, nalézt věci převážně odcizené, zajištěné a nalezené. V tomto systému je od roku 2015 zprovozněna nová funkce, která umožňuje vyhledávat přesně definované druhy věcí do zdrojového systému SIS.

Informační systém P-ZBRANĚ

Informační systém je zdrojovým systémem SIS, ve kterém je evidováno pátrání po zbraních, po jejich původu nebo vlastníkově nalezených zbraní.

⁵⁰ Policie České republiky. *Schengenský informační systém* [online]. 2010 [cit. 2017-07-06]. Dostupný z WWW: < <http://www.policie.cz/clanek/schengensky-informacni-system.aspx>>.

⁵¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 123/2010 ze dne 22. září 2010 o informačním systému Interpolu.

Portál systému evidence uměleckých děl

Systém využívá zkratky PSEUD a slouží ke zveřejnění údajů k odcizeným a nalezeným předmětům kulturní hodnoty evidovaných službou kriminální policie a vyšetřování, tyto informace jsou poté přenášeny na internetové stránky PČR, aby mohly státní organizace a veřejnost získat informace ke konkrétnímu uměleckému předmětu nebo starožitnosti, zda patří mezi odcizené nebo nalezené předměty kulturního dědictví.

Informační systém OPATŘENÍ

Informační systém byl zřízen pro usnadnění odhalování a vyšetřování trestných činů a boje proti terorismu. Systém je přístupný na pracovišti Centr, který se nachází na operačním odboru Policejního prezidia. U policistů tento informační systém není moc známý, avšak se jedná o velice účinný nástroj při pátrání po osobách.

4.2 Informace významné pro pátrání v informačních systémech

- a) *FODAGEN*
- b) *CDO*
- c) *TELEFOTO*
- d) *ETR*
- e) *EVIN*
- f) *C-LOOK*
- g) *zpracování a evidence dopravních nehod*
- h) *KONTROLA*
- i) *informační systém cizinců*
- j) *centrální evidence vězněných osob*⁵²

Informační systém FODAGEN

Název informační systém vznikl spojením slov foto, daktyloskopie a genetika a je upraven Pokynem policejního prezidenta č. 250/2014, o identifikačních úkonech, z toho pokynu je patrné, že systém je celostátní a jsou v něm zpracovány osobní údaje

⁵² Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

zájmových osob a mezinárodně zájmových osob, u kterých jsou uchovávány kriminalistické fotografie, daktyloskopické otisky a profil DNA a popis osob. K osobám neznámé totožnosti nebo mrtvolám neznámé totožnosti jsou uvedeny pouze zjištěné osobní údaje, pokud se v průběhu pátrání zjistí, jsou doplněny. Mezi zájmové osoby se řadí osoby prověřované v souvislosti s úmyslným trestným činem, osoby obviněné, osoby podezřelé, odsouzené, osoby, jimž bylo uloženo ochranné léčení, osoby s omezenou svéprávností, osoby neznámé totožnosti, osoby biologicky příbuzných s osobou v pátrání, mrtvoly neznámé totožnosti a osoby se zneužitou identitou.⁵³

Informační systém CDO

Celým názvem se nazývá centrální databáze objektů, jedná se o jeden z novějších systémů PČR a funguje ve zkušebním provozu, tento systém je upraven rozkazem policejního prezidenta č. 9/2013, tento systém byl zřízen, aby „zajistil útvarům a organizačním článkům PČR, „koordinovanost při jejich postupu při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti včetně pátrání po osobách a věcech a zajištění bezpečnosti České republiky tím, že se na jednom místě soustředí údaje o objektech, které jsou vedeny v lokálních databázích informačního systému.“⁵⁴

V tomto informačním systému CDO jsou zpracovány určené údaje o objektech vedených v lokálních databázích ETR a v informačním systému D-ZBRANĚ tj. držitelé zbrojního průkazu a zbraně. Tento systém je policisty velice využíván, jelikož v tomto systému lze najít k osobě, osobní údaje, trvalé a současné bydliště, telefonní kontakt popř. e-mail. Dále jsou evidovány události osoby, a zda v události osoba figurovala jako oznamovatel, poškozený, podezřelý, prověřovaný, obviněný, pachatel, svědek nebo osoba, vůči níž byl proveden úkon, osoba, po níž je nebo bylo vyhlášeno pátrání, osoba ohrožená nebo vykázaná, účastník správního řízení a osoby, které mají vazbu na osoby výše uvedené.⁵⁵

⁵³ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlička

⁵⁴ Úřad pro ochranu osobních údajů: Hlášení o zřízení evidence dle § 86 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. [online]. 2011 [cit. 2017-07-06]. Dostupný z WWW: <www.uoou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=14525>.

⁵⁵ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlička

Informační systém TELEFOTO

Celorepublikový informační systém, přes který se poskytují fotografie či jiné obrazové informace, sloužící k identifikaci osoby a při pátrací činnosti kriminalistů, ale také pro práci policejních hlídek v terénu. Jedná se především o fotografie pořízené na místě činu nebo jeho okolí, které zaznamenaly aktuální podobu hledané osoby, pohřešované osoby popř. se může jednat o fotografie neznámé mrtvoly či jejich ostatků, dále jsou v tomto informačním systému poskytnuty informace k odcizeným uměleckým předmětům, starožitnostem a věcem velké hodnoty.

Informační systém ETR

ETR je zkratka informačního systému evidence trestního řízení, tato evidence je upravena pokynem policejního prezidenta č. 66/2014, o informačním systému ETR. Evidence trestního řízení byla zřízena za účelem dokumentování trestního, přestupkového a správního řízení a vedení administrativní agendy, tato evidence je vedena v lokální databázi na úrovni krajského ředitelství policie, ředitelství cizinecké policie a útvarů s celorepublikovou působností. V ETR jsou vytvořeny šablony formulářů, jako např. žádosti, poučení, úřední záznamy, protokoly, potvrzení a usnesení. Hlavní myšlenka zřízení ETR je, aby byl naplňován cíl, jako je:⁵⁶

Rychlost – rychlé vyřízení spisu, rychlý přístup k informacím ve spise a rychlé získání přehledu o spise

Hospodárnost – snížení počtu potřebných zpracovatelů a snižování nákladů na kancelářské potřeby

Průkaznost – je zde záruka originality každého vytvořeného dokumentu, lze dohledat, kdo vytvořil dokument a kdo do evidence přistoupil a do jednotlivých dokumentů nahlížel

⁵⁶ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlíčka

Informační systém EVIN

Informační systém využívají odbory Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování jako jsou Interpol, Sirene a Europol ke komunikaci se zahraničím subjekty ale také se subjekty v ČR. „*Účelem provozování systému EVIN je zpracování dokumentů a údajů včetně osobních údajů při zajišťování výkonu mezinárodní policejní spolupráce, zejména v oblasti pátrání po osobách a věcech, předcházení, vyhledávání, odhalování a stíhání trestných činů, vyřizování požadavků za využití údajů ze Schengenského informačního systému a databází mezinárodní organizace Interpol, výměny informací, zabezpečování součinnosti a koordinace útvarů policie s Evropským policejním úřadem, dalšími mezinárodními organizacemi a zahraničními bezpečnostními sbory a při zprostředkovávání, zabezpečování a koordinaci vyřizování požadavků na operativní spolupráci státních orgánů podílejících se na prosazování práva.*“⁵⁷

Informační systém C-LOOK

Informační systém upraven závazným pokynem policejního prezidenta č. 53/2007 o informačních systémech projektu automatická kontrola vozidel, jak již napovídá název závazného pokynu byl z řízen, právě k automatické kontrole vozidel. Systém se skládá ze dvou systémů a to LOOK a C-LOOK a provozního deníku LOOK.

LOOK

Tento systém je nejužívanější, jedná se o informační systém, který je nainstalován v zařízení, které umožňuje pořizovat obrazové záznamy. Systém může být stacionární nebo může být umístěn ve služebních vozidlech, tento systém pak snímá registrační značky motorových vozidel a zjišťuje, zda se nenachází v pátracích systémech. Všechny takto nasnímané registrační značky jsou dále přenášeny do systému C-LOOK.

⁵⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 98/2009 ze dne 28. července 2009 o informačním systému Evin

C-LOOK

Informačním systémem je dostupný v síti intranet PČR a jsou zde dostupné informace kde, kdy popř. v jakém směru byla registrační značka motorového vozidla zaznamenána.

Provozní deník LOOK

V systému provozní deník LOOK, lze provést statistický a analytický výstup o počtu údajů, které jsou vloženy do systému C-LOOK z jednotlivých stacionárních i mobilních systému LOOK, dále jsou evidovány informace o motorových vozidlech popř. registračních značkách, které byly v pátracích systémech zjištěny.

Zpracování a evidence dopravních nehod

Informační systém je upraven závazným pokynem policejního prezidenta č. 192/2002, postup příslušníků Policie České republiky při provozování a využívání "Informačního systému zpracování a evidence dopravních nehod" v prostředí Lotus Notes, je provozován na vybraných člancích PČR nejčastěji na oddělení dopravních nehod. V tomto systému je pak zpracováváno šetření dopravní nehody a její dokumentace jak v elektronické, tak také v tištěné podobě. Dále tento systém umožňuje poskytnout souhrnné informace o dopravních nehodách.

Kontrola

Informační systém kontrola slouží k evidování kontrolovaných osob a dopravních prostředků, tyto poznatky pak slouží při typování pachatelů trestné činnosti jako jednotlivce nebo organizované skupiny, slouží také při typování možného pohybu nebo místa výskytu hledané osoby. V současné době je ve zkušebním provozu již novější z mého pohledu vyspělejší informační systéme a to informační systém „kontrola2“, funguje velice jednoduše a efektivně, při kontrole jsou informace o kontrolované osobě či vozidle zadávány většinou přímo tj. on-line prostřednictvím dozorčí služby popř. operačním střediskem s tím, že takto zadané informace jsou lustrovány v pátracích systémech a registrech osob a vozidel, pokud je osoba nebo vozidlo nalezeno v registrech a zároveň

není v pátrání, je zadáno místo prováděné kontroly, které je pak dotazem do informačního systému dohledatelné. Vyhledávat v tomto informačním systému lze dle místa, osoby, vozidla. Tyto poznatky lze pak využít obdobně jako u informačního systému kontrola.⁵⁸

Informační systém cizinců

Často využívaná zkratka CIS, informační systém je upraven pokynem policejního prezidenta č. 200/2013 o informačním systému cizinců, tento systém je provozován celostátně a byl zřízen především pro evidenci cizinců tak, aby bylo možné mimo jiné zjistit totožnost cizince, i v případech, když ji nebude moci prokázat a také ke zjištění zda se na území vyskytuje oprávněně.

Centrální evidence vězněných osob

Eviduje osoby, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu vazby na území České republiky.

⁵⁸ KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky*. Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlička

5 METODIKA PÁTRÁNÍ

I když je každý případ pátrání odlišný, je možné vymezit okruhy policejních činností, které je v případech pátrání nutno provést. Proces pátrání prochází určitými fázemi, v rámci kterých jsou plněny obdobné či shodné úkoly.

Proces pátrání lze tedy rozčlenit na čtyři základní etapy, a to:

1. Příprava pátrání
2. Zahájení pátrání
3. Průběh, výkon pátrání
4. Ukončení pátrání

5.1 Příprava pátrání

Příprava pátrání je jednou z hlavních činností pátrání. Aby bylo pátrání úspěšné je potřeba samotné pátrání připravit včas, úplně a správně, je potřeba nashromáždit co nejvíce informací o hledaném objektu tak, aby bylo možné pátrání zahájit a vyhlásit. Základní a nejdůležitějším údajem hledaného objektu je zjištění identifikačního údaje, bez tohoto identifikačního údaje není možné pátrání vyhlásit.

Identifikačními údaji při pátrání po osobách jsou:

Příjmení, jméno, rodné příjmení, rodné číslo, případně datum narození, místo narození, případně státní občanství a pohlaví, místo pobytu, dále jméno a příjmení rodičů, partnera a děti, dále také číslo osobních a cestovních dokladů, je potřeba zjistit a uvést také přezdívky a falešné jména, pod kterými osoby vystupují, důležitý je také popis osoby včetně zvláštních znamének, tetování a oblečení, zajištění aktuální podoby osoby tzn. zajistit fotografie, videozáznam nebo jiný obrazový záznam osoby, je možné též popis, nákras nebo obrazový záznam věcí, které měla osoba u sebe, zjištění zda osobě byly již sejmuty daktyloskopické otisky, pachové stopy či konzervy, zajištění biologického materiálu, zejména ústní výtěry, vlasy, krev, zajištění vzorku písma, zjištění údajů o vrozených vadách nebo vadách v důsledku nemoci, úrazů, operačních nebo jiných léčebně vzniklých změn na těle nebo tělesných orgánech, které jsou uvedeny ve výpisu

ze zdravotní dokumentace osoby, pokud jsou k dispozici a jiné údaje které jsou využitelné pro pátrání.⁵⁹

Identifikačním údajem při pátrání po zbraní je především druh zbraně a její výrobní číslo, dále značka výrobce, vzor neboli model, ráže a specifické individuální znaky.⁶⁰

Identifikačním údajem při pátrání po ostatních věcech je opět druh, výrobní značka a výrobní nebo evidenční číslo, popř. další specifické individuální znaky. Může to být také popis, náčrt nebo fotografie popř. jiný obrazový záznam, který umožňuje dostatečnou identifikaci hledané věci.⁶¹

5.2 Zahájení a vyhlášení pátrání

Pátrání zahajují výkonné organizační články Policie České republiky nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů na základě žádosti fyzické nebo právnické osoby popř. z vlastního rozhodnutí. Pátrání se vyhlásí tak, že jsou zavedeny údaje o hledaném objektu do příslušného pátracího systému.

Pokynem policejního prezidenta č. 53/2015, o pátrání, je vyčleněno po jakém hledaném objektu a jaký výkonný organizační článek PČR může vyhlásit pátrání. Pátrání po osobách, po totožnosti neznámých osob a lidských pozůstatků, vozidlech a registračních značkách vyhledávají oddělení obecné kriminality, odbory obecné kriminality nebo odbor pátrání úřadu. Pátrání po zbraních vyhledávají organizační články, které přijaly oznámení o pohřešování, odcizení či ztrátě zbraně nebo o neznámé zbraní. Pátrání po ostatních věcech může vyhlásit jakýkoliv výkonný organizační článek PČR.⁶²

K účelům vyhlášení pátrání, zejména u osob je nezbytně nutné zjistit a zadokumentovat veškeré důležité informace, které jsou potřebné a nutné k vyhlášení pátrání a je možné je také později využít. Tyto informace je nutné uvést již v žádosti o vyhlášení pátrání. Pokud v žádosti o vyhlášení pátrání po osobě nechybí údaje, které jsou zásadní pro vyhlášení pátrání. Jedná se zejména o identifikační údaje, důvod pátrání, příslušné ustanovení právního předpisu, na jehož základě má být omezena její osobní svoboda, pokyn, jak má být s hledanou osobou po jejím vypátrání naloženo, a kdo ji

⁵⁹ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶⁰ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶¹ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶² Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

převezme, záznam o provedených šetřeních, úkonech a opatřeních, s výjimkou žádostí příslušných zahraničních orgánů, pátrání je vyhlášeno a doplnění chybějících údajů provede vyhledávací útvar bez zbytečného odkladu poté, co je získá od zahajujícího útvaru. Vyhledávací útvar pak nese odpovědnost za průběh pátrání ale také za správnost a úplnost vložených údajů do informačních systémů.

Při vyhlášení pátrání po hledané osobě musí „Žádost o vyhlášení do pátrání po osobě“ obsahovat úplné identifikační údaje, jako je důvod pátrání, informaci o její kriminální minulosti, dále způsob spáchání trestné činnosti, informace o osobě, s nimiž se hledaná osoba stýká popřípadě stýkala, příslušné ustanovení právního předpisu, na jehož základě má být omezena její osobní svoboda, pokyn, jak má být s hledanou osobou po jejím vypátrání naloženo a kdo si ji z požadujícího policejního útvaru převezme, musí také obsahovat výsledek dotazu, který byl učiněn do evidence vězňů. Musí také obsahovat, jaké bylo provedeno opatření a šetření k vypátrání hledané osoby, v neposlední řadě musí být také uvedeno, zda je hledaná osoba ozbrojena s uvedením konkrétní zbraně nebo zda je osoba nebezpečná, jestli například netrpí některou z nakažlivých nemocí. Při vyhlášení pátrání po pobytu osoby je nutné předat identifikační údaje osoby, důvod pátrání, výpisy z informačních systému PČR, informaci zda se osoba nenachází ve výkonu trestu nebo ve výkonu vazby a v neposlední řadě záznam o provedených šetřeních, úkonech a opatřeních.⁶³

Při vyhlášení pátrání po pohřešované osobě musí být vyplněn tiskopis „Oznámení o pohřešované osobě“ nebo tiskopis „Oznámení o útěku svěřence školského zařízení“ (dále jen „svěřenec“) či migranta s kopií rozhodnutí soudu o nařízené ústavní výchově, nebo uložené ochranné výchově či předběžném opatření, dále musí obsahovat záznam o provedeném šetření, úkonech a opatřeních, dále fotografii pohřešované osoby a výpis z informačních systémů PČR, v nichž jsou vedeny údaje potřebné pro zahájení (vyhlášení) a realizaci pátrání, dále je nutné provést dotaz do informačního systému centrální evidence vězněných osob.⁶⁴

⁶³ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶⁴ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

Při vyhlášení pátrání po totožnosti lidských pozůstatků též také po totožnosti mrtvoly je nutné zaslat vyplněný tiskopis zpráva o nálezů neznámé mrtvoly, protokol o ohledání místa nálezů a provedenou fotodokumentaci.⁶⁵

Vyhlášení pátrání po pobytu, se provádí u osob, které nelze omezit na osobní svobodě, ale je potřeba předat doručovanou písemnost nebo osoby kontaktovat jiným způsobem, k vyhlášení je nutné sdělit důvod tohoto pátrání, doložit výpisy z informačních systému dostupných prostřednictvím programu Dotazy do informačních systémů, v nichž jsou uvedeny údaje potřebné pro zahájení (vyhlášení) a realizaci pátrání, dále informaci o výsledku dotazu do Centrální evidence vězňených osob a v neposlední řadě záznam o provedených šetřeních, úkonech a opatřeních.⁶⁶ Pátrání je vyhlášováo oddělením obecné kriminality, odborem obecné kriminality nebo odborem pátrání úřadu a to na žádost policejního orgánu, příslušného zahraničního orgánu odboru mezinárodní policejní spolupráce nebo soudu, státního zastupitelství nebo správního orgánu oddělení obecné kriminality, v jehož územním obvodu je osoba, po níž se pátrá, hlášena k trvalému pobytu; není-li osoba hlášena k trvalému pobytu, řídí se příslušnost podle soudu, státního zastupitelství nebo správního orgánu, který požadavek uplatnil; v příslušném záznamu v informačním systému PATROS se uvede, jaké úkony mají být provedeny po vypátrání pobytu osoby.⁶⁷

Při vyhlášení pátrání po motorovém vozidle též také po přípojném vozidle, ale také po registračních značkách, je potřeba vyplnit tiskopis „Žádost o vyhlášení pátrání po motorovém vozidle“ a také „Formulář k odcizenému vozidlu“, kde je potřeba uvést druh vozidla, tovární značku vozidla (typ vozidla) a jeho modifikace s uvedením registrační značky a její barevného provedení – nejčastěji jde o provedení bílé, ale lze se setkat také se žlutým provedením, jde však ve většině případů o pracovní stroje, dále je nutno uvést také mezinárodní rozlišovací značku, dále výrobní číslo a typ motoru, pokud je znám, nejdůležitějším identifikátorem je identifikační číslo (dále jen „VIN“), které má 17 znaků, ale u starších typů vozidel může být VIN kratší než 17 znaků, u vozidel, která nemají VIN, ale mají číslo karoserie nebo podvozku, se uvede v položce VIN slovo „karoserie“ nebo „podvozek“ a číslo karoserie nebo podvozku se uvede do poznámky, dále je nutné sdělit barvu vozidla, a také specifické individuální znaky (markanty) vozidla, rok výroby

⁶⁵ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶⁶ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶⁷ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

vozidla nebo datum první registrace vozidla. Žádost musí obsahovat také údaje k majiteli vozidla, jedná se o základní údaje jako je příjmení, jméno, datum narození, místo trvalého pobytu u právnické osoby se pak uvádí IČO a sídlo, je potřeba dále uvést informaci k místu a přibližné době odcizení nebo neoprávněného užívání vozidla popř. jiné údaje využitelné pro pátrání a identifikaci vozidla jedná se zpravidla o informaci, zda bylo na vozidle provedeno pískování skel, nainstalováno zabezpečovací zařízení nebo zda jsou na vozidle další identifikační znaky, které by vozidlo jasně identifikovalo. V žádosti je také kolonka k uvedení, zda je vozidlo pojištěno proti odcizení, pokud ano u které pojišťovny. Dále se uvádí údaje k osobě, která odcizení vozidla nebo registrační značky oznámila, opět základní údaje jako je příjmení, jméno, datum narození, místo trvalého pobytu, u právnické osoby pak IČO a sídlo, dále je se v žádosti policista uvádí, zda lze vybrané informace o odcizeném vozidle a registrační značce⁸⁵ zveřejnit prostřednictvím sítě internet, tato informace je důležitá proto, aby nebylo ohroženo případné šetření PČR.⁶⁸ K tomuto je nutno sdělit, že pokud není při přijetí oznámení doložen VIN a je záznam bez tohoto kódu vyhlášen do PATRMV, je pracovník odpovědný za pátrání povinen tento VIN zjistit, doplnit a tím zajistit jednoznačnou identifikaci motorového vozidla.

Pro vyhlášení pátrání po zbraní nebo jiné věci neexistuje žádný formulář, věci a zbraně, po kterých policie pátrá, jsou vkládány do informačního systému KSU s uvedením identifikačních údajů věci, pokud by záznam splňoval podmínky pro vložení do Schengenského informačního systému, také je nutné uvést také údaje stanovené pro předávání záznamů do Schengenského informačního systému.⁶⁹

5.3 Průběh, výkon pátrání

Výkon pátrání na nejnižších článcích policie v sobě zahrnuje hned několik úkonů k prověřování míst výskytu osob nebo věci. Jedná se zejména o prověřování na jiných součástech PČR jako je dopravní služba, nemocnice, apod.

Výsledek těchto prověřovacích úkonů se eviduje a archivuje v tzv. pátracím svazku, který se zakládá na specializovaném pracovišti SKPV, zpravidla se jedná o oddělení pátrání. Podklady pro pátrací svazek dodává v počáteční fázi základní útvar

⁶⁸ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

⁶⁹ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

police. Jako samostatný písemný materiál se pátrací svazek dále vede na specializovaném pracovišti SKPV a zde se shromažďují všechny materiály důležité pro pátrání po osobě nebo její identitě, po totožnosti neznámé mrtvoly nebo majiteli věci. K pátrání po pobytu osoby se pátrací svazek nezakládá. Pátrací svazek se eviduje v jednacím protokolu pod vlastním číslem jednacím a jednotlivé písemnosti se zapisují do seznamu uložených písemností.

Pátrací svazek

Pátrací svazek je zakládán vyhledávacím útvarem ihned při vyhlášení pátrání po osobě, pokud je vyhledáváno pátrání po pobytu osoby, tak se pátrací svazek nezakládá a veškeré dokumenty k pátrání jsou shromažďovány ve spise.

Pátrací svazek obsahuje žádost o vyhlášení osoby do pátrání nebo podnět k vyhlášení pátrání, také veškeré výpisy získané dotazy do informačních systémů v průběhu pátrání, dále výpis záznamu o vyhlášení pátrání v informačním systému PATROS což neplatí pro odbor mezinárodní policejní spolupráce. Do pátracího svazku jsou vloženy také veškeré další dokumenty vzniklé v průběhu pátrání, jedná se například o záznamy z provedených šetření, prověrkách, opatřeních, žádost o poskytnutí provozních a lokalizačních údajů, zdravotní dokumentace poskytnutá pro účely identifikace, obsahuje také záznam o kontrole s uvedením uložených úkolů včetně termínu jejich splnění. Po ukončení pátrání se doplní výpis záznamu o odvolání pátrání v informačním systému PATROS, pokud při pátrání proběhla součinnost s odborem mezinárodní policejní spolupráce, měl by obsahovat také dokument, kterým byl odbor mezinárodní policejní spolupráce vyrozuměn o skutečnostech vedoucích k ukončení pátrání.

5.4 Ukončení a odvolání pátrání

Konec pátrací činnosti je při nalezení hledaného objektu, avšak pátrání lze ukončit také, pokud je bezpečně zjištěno, že hledaný objekt je již nedostupný např. zničený.

Pátrání po osobě, totožnosti neznámé osoby či lidských pozůstatků končí

- a) *vypátráním osoby,*
- b) *prokazatelným úmrtím osoby,*

- c) v případě, že pominul důvod pátrání,*
- d) ztotožněním nalezených lidských pozůstatků,*
- e) uplynutím 20 let od vyhlášení pátrání; to neplatí, je-li stále platný podklad, na jehož základě bylo pátrání vyhlášeno (např. příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody)⁷⁰*

Po vypátrání hledané osoby je nutné vyrozumět útvar policie, který pátrání vyžádal, ale také útvar, který pátrání vyhlásil, tento na základě doručených zpracovaných písemných dokladů pátrání po hledané osobě neprodleně odvolá vložím potřebných údajů do informačního systému PATROS. Informace o odvolaném pátrání je poté automaticky převeden do archivní databáze informačního systému a to pro účely dalšího využití například pokud by byla osoba znovu hledána. Nutno uvést, že po vypátrání hledané osoby je nezbytné vyrozumět také útvary policie, které se k pátrání připojili, aby s osobou mohli provést potřebné úkony.

⁷⁰ Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.

6 KAZUISTIKA

Pro lepší představu jak pátrání v rámci Policie České republiky probíhá, jsem se pokusil sepsat dvě kazuistiky mediálně známých kauz, u jedné z nich jsem byl osobně přítomen, druhou kauzu mám zprostředkovaně od ústeckého kolegy, který se na pátrání podílel. Kazuistiku o pohřešovaných dětech jsem se pokusil sepsat včetně dat a časů, aby šel poznat sled události v reálném pátrání.

Pohřešované děti

Dne 28.08.2016 ve 22:28 hod. na linku 158 oznámila P. P., že pohřešuje syna D. P. a jeho kamarádku J.K.. Oba společně odešli v 15:30 hod. k Albertu v ul. Želetická v Litoměřicích, kde měli sjednanou společnou schůzku. Rodičům uvedli, že půjdou na procházku do Litoměřic. Do současné doby se zpět do místa trvalého bydliště nevrátili a jejich mobilní telefony jsou nedostupné. Matka uvedeného syna následně uvedla popis osob, a že neví, kde by se v současné době mohly nacházet, léky neberou a s ničím se neléčí.

- Prvotní opatření prováděli policisté Obvodního oddělení policie v Litoměřicích, tito provedli lustrace osob v registru obyvatel a fotografie pohřešovaných předali hlídkám Policie ČR a hlídkám Městské policie Litoměřice, které byly v terénu. Policisté se pokoušeli dovolat na mobilní telefony pohřešovaných, nikdo je nezvedl a tak na mobilní telefon zaslali info SMS ať neprodleně kontaktují PČR na lince 158 nebo jakoukoliv služebnu PČR, následně provedli prověrku v Městské nemocnici v Litoměřicích vše s negativním výsledkem.
- Hlídky v terénu prováděly pátrání v Litoměřicích a okolí (Střelecký ostrov, Lodní náměstí, centrum města, Jiráskovy sady, park Václava Havla, břeh řeky Labe od Tyršova mostu k obci Mlékojedy, břeh řeky Ohře, vlakové a autobusové nádraží, herny a bary) – bohužel pohřešované děti nebyly nalezeny.
- Jelikož se nepodařilo osoby vypátrat byly pohřešované osoby ve 23:58 hod. vyhlášeny do celostátního pátrání a vloženy do informačního systému PATROS a následně byla provedena lokalizace mobilního telefonu pohřešovaného a zjištění tak nejčastějších kontaktů, po podání žádosti prostřednictvím Policejního prezidia ČR přišla

odpověď s tím, že mobilní telefon byl přihlášen k mobilní síti naposledy dne 28.08.2016 v 18:32 hodin v okolí vysílače signálu, který je umístěn v ul. Českolipská 631/3, Litoměřice. Ze zjištěných kontaktů policisté kontaktovali kamarády pohřešovaných, tito však o pohřešovaných nic nevěděli.

Následovaly výslechy rodičů:

Rodiče D. P. uvedli:

Z místa bydliště (okolí Litoměřic) odešel D. P. v den oznámení kolem 15:30 hod., kdy uvedl, že má schůzku s kamarádem u hypermarketu Albert a pak půjdou společně do Litoměřic, Rodiče sdělili, že D. P. nebyl v minulosti nikdy pohřešován, výchovné problémy se synem nikdy nebyly, zmínili, že v průběhu prázdnin chtěl přespat u kamaráda, ale to mu rodiče zakázali, uvedli, že v roce 2009 byl pohřešovaný hospitalizován na odd. Dětské psychiatrie pro hyperkinetickou poruchu chování, v současné době bez medikace

Rodiče J. K. uvedli:

Kolem 16:00 hod. odjela J. K. z místa bydliště (okolí Litoměřic), příbuzní ji dovezli k hypermarketu Albert, kde měla mít sraz s kamarádem D. P. /s taktéž pohřešovaným/ Rodiče uvedli popis oblečení a sdělili, že J. K. měla u sebe pouze mobilní telefon, přiznali, že v minulosti (květen 2016) již v jednom případě z domu odešla a to z důvodu špatného prospěchu, na PČR to však nebylo ohlášeno, nalezla ji sama rodina na Střeleckém ostrově v Litoměřicích

Pátrání v následujících dnech 30.08.2016 – 05.09.2016

Rodiče umožnili policistům, aby provedli prohlídku celého domu pohřešovaného, byl jim také umožněn náhled do PC s otevřeným programem Facebook a následné prověření posledních kontaktů

- žádost o opětovnou lokalizaci MT – negativní
- pátrání v místech posledního výskytu a na základě lokalizace MT
- pátrání a šetření k osobám rozšířeno do okolních obcí a současně opětovně pátráno v Litoměřicích na výše uvedených místech – Píšťany, Želetice, Křešice, Žitenice, Mírejovice, Třeboutice a místa kde se vyskytuje mládež – bez kladného poznatku
- provedeno šetření v ZŠ, kterou pohřešovaní navštěvovali, spolužáci pohřešované za přítomnosti třídní učitelky, opět bez výsledku

- šetřením policisté zjistili další vazební osobu, jednalo se o kamarádku jistou A. M., se kterou se seznámil o prázdninách na dovolené, avšak provedená prověrka ani šetření nepřispěly k vypátrání osob.
- Policisté se rozhodli informace o pátrání po pohřešovaných zveřejnit v médiích, což také 30.08.2016 udělali a informace byla zveřejněna v Litoměřickém deníku a dále v TV Nova a Prima, následně informaci sdělil Blesk a to opakovaně. Poté se policisté věnovali poznatkům, které veřejnost sdělila, získávané informace nepomohly.
- Matka D.P. dne 06.09.2016 v 9:30 v místě trvalého bydliště našla v poštovní schránce dopis od syna, sdělila, že ho s určitostí psal syn, poznala to jak z hlediska písma tak také obsahu, kde uvedl podrobnosti o rodině, v dopise D.P. ujišťuje rodinu, že je v pořádku, že mu rodina moc chybí. Policisté provedli šetření k dopisu, podací pošta obec Doksy s datem 05.09.2016, na dotaz policistů, zda jsou v okolí Doks nějakí příbuzní nebo známí, rodiče shodně vylučují
- V 12:30 hod. byla vyslána hlídka do obce Doksy, zde prováděným šetřením v místní pobočce České pošty zjistili, že dopis musel být vhozen do některé ze 42 schránek rozmístěných v oblasti Doks, navázali tak spolupráci s Obvodním oddělením policie Doksy a také s Městskou policií Doksy, aby provedli šetření v obci Doksy a zajistili co nejvíce kamerových záznamů v obci a provedli šetření v kempech a ubytovacích zařízeních v okolí Máchova jezera
- V zaslaném dopise byly zjištěny nesrozumitelné věty například „***Střecha nad poliklinikou garáže***“ bylo provedeno šetření k možnému výskytu pohřešovaných osob nad garážemi bývalé polikliniky v Lovosicích a nad garážemi Městské nemocnice v Litoměřicích.
- Ještě toho dne ve 20:07 hod., volala rodina, že po bližším prostudování dopisu pohřešovaného zjistila, že v dopise je mimo logický text vsunuta nejspíš věta „***STŘEKOV NAD POLIKLINIKOU GARÁŽE***“, po tomto zjištění byla požádána o spolupráci hlídka Obvodního oddělení policie Střekov, aby provedla prohlídku a kontrolu garážových dvorů poblíž Novosedlického náměstí, kde se nachází poliklinika, zde je asi přes 250

garáží, v místě nenalezli žádné osoby ani nic podezřelého, proto se zaměřili v rámci noční služby na pátrání po pohřešovaných na území Střekova.

- Dne 07.09.2016 ve 12:21 hodin byly pohřešování vypátráni na základě vlastního šetření rodičů, to spočívalo v tom, že šli garáž od garáže a ve chvíli, kdy slyšeli rádio za vraty garáže č. *** na Střekově v garážovém dvoře v ulici Marie Hubnerové, zavolali na linku 158 a za následné asistence PČR byli pohřešovaní bez viditelného zranění následně převezeni do nemocnice v Ústí nad Labem

Útěk vězně

Dne 25.11.2014 v době kolem 16.50 hod., byla operačním střediskem Policie České republiky přijata informace o útěku vězně. Operační důstojník předal získanou informaci všem hlídkám na území Prahy a na území Středočeského kraje a zároveň vyslal dostupné hlídky do Fakultní Thomayerovy nemocnice s adresou v Praze 4, ul. Vídeňská 800, kde uprchl vězeň J. N.. První hlídky byly na místě do 3 minut od vyslání. Na místě se spojili s dozorcí Vězeňské služby ČR, aby zjistili podrobnosti k oznámené události. Dozorci sdělili, že do Thomayerovy nemocnice, konkrétně do budovy A3 oddělení onkologie eskortovali J. N., k podrobení se chemoterapie. Následně v nestřeženém okamžiku J. N. otevřel okno pokoje, vylezl na parapet a z parapetu se pak spustil na střechu přístřešku, odkud dále sešplhal po hromosvodu na zem. Dozorci se ho pokoušeli v areálu najít vlastními silami, avšak to se jim nedařilo a tak, po cca. 1 hodině informovali své nadřízené o útěku vězně. Vězeňská služba až poté informovala Policii České republiky, což dalo uprchlému vězni náskok.

Uprchlý vězeň J. N. měl již hodinu náskok, avšak nikdo nebyl na místě schopen sdělit, v jakém zdravotním stavu před útekem byl, nikdo tedy netušil, zda se skrývá ještě v areálu nemocnice nebo areál již opustil. Rozjela se tak pátrací akce, do které se postupně zapojily pořádkové jednotky, psovodi a na pomoc přijeli také dozorcí Vězeňské služby ČR, jelikož se jednalo o nebezpečného vězně, byla povolána také zásahová jednotka Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, na vše ze shora dohlížel vrtulník policie. Byla potřeba propátrat rozsáhlý objekt nemocnice a jeho okolí což je rozsáhlý Krčský les.

Na místě se stanovily dvě verze útěku:

1. J.N. utekl, protože měl příležitost
2. J.N. útěk byl domluven

Určený velitel akce vyčlenil část jednotek na prohledávání nemocnice a část, která utvořila rojnici k prohledávání přilehlého Krčského lesa. Současně bylo pátrání po osobě J.N. sděleno všem policistům v celé České republice prostřednictvím vysílačky, a vězeň J.N. byl zaveden do informačního systému PATROS. Jelikož se jednalo o nebezpečného vězně odsouzeného za násilné trestné činnosti, byla informace o útěku sdělena také veřejnosti, prvotně pomocí televize a internetu následně také tiskem. Po sdělení této informace přicházely od občanů různá oznámení o výskytu J. N., každé oznámení bylo prověřeno, i když se informace od začátku jevila jako nepravděpodobná. Jelikož se ani po 12 hodinách od začátku pátrání J. N. nenašel, pátrání již prováděli kriminalisté. Hledali kontakty a vazby na J. N. a tím určit, kde by se mohl vyskytovat. Jak nejvíc pravděpodobné se jevílo, že J. N. navštíví svou přítelkyni, která bydlí v obci za Prahou, toto se však později nepotvrdilo. Operativním šetřením byly natypovány další oblasti, kde by se mohl ukrývat, i tohle bylo prověřeno, avšak opět s negativním výsledkem. Následně bylo pracováno také s tím, že si J. N. mohl změnit účes a tím i vzhled, byly nasimulovány modely, které byly opět představeny veřejnosti s prosbou o pomoc při pátrání.

Dne 14.12.2014 přijali policisté na lince 158, oznámení od pozorného občana, který sdělil, že v příměstském autobuse viděl muže, který odpovídá popisu uprchlého vězně J. N. Občan policistům sdělil podrobnosti o autobuse, jak o směru autobusu tak také kolik osob se v autobuse nachází a také detaily k osobě. Policisté ihned vyrazili na místo, po několika minutách zastavují daný autobus, při vstupu do autobusu poté uviděli J.N. ten se jim ihned vzdal.

Závěr

Tato práce přibližuje začínajícím policistům metodu policejní praktické činnosti, kterou je pátrání po osobách od historického náhledu do minulosti této metody bezpečnostních složek státu, které ji využívaly, až po uplatnění této metody v současnosti. V práci jsou uvedeny právní normy, které upravují současnou problematiku pátrání v Policii České republiky, začínající policisté jsou seznámeni s postupy a metodami při vyhledávání, průběhu i ukončení pátrání. Jsou zde představeny a přiblíženy technické a jiné prostředky, které je možné v policejní praxi využít a to jak na území České republiky tak také na území jiného státu. V práci jsou také představeny informační systémy, které mohou být policisty při pátrání využívány nebo informační systémy, které lze využít k zavedení hledaného objektu do systému a tak informovat ostatní kolegy o dané skutečnosti. Jako nový nástroj k pátrání po osobách a věcech přímo v terénu byla prezentována mobilní bezpečná platforma, která ještě není tak známá ani mezi policisty.

Pro zhodnocení úspěšnosti pátrání byly v průběhu zpracování práce vyhodnoceny údaje ze statistických přehledů zpracované Policejním prezidiem České republiky. Byly vyhodnoceny údaje z celé České republiky, kdy lze spatřovat pokles u všech hledaných objektů. Což dokladuje úspěšnost pátrání, bohužel u dětí a mládeže lze konstatovat, že rok od roku klesá počet hledaných dětí, avšak zároveň stoupá počet dětí, které se již nevypátrají.

Lze konstatovat, že problematika pátrání je ze systémového hlediska funkční, jde o dobře propracovaný systém s jasně vymezenými kompetencemi a úkoly pro jednotlivé složky. Nedílnou roli na úspěšnosti sehrává dle mého názoru také využívání moderních a technických prostředků a vybavení a v neposlední řadě také současné informační systémy, jako je PATROS, PATRMV a SIS, neboť díky těmto systémům a propojení celé Policie České republiky je zajištěno, že o osobě, která je vyhlášena do pátrání má informaci každý policista, potažmo každý člověk, který má přístup na internetové stránky www.policie.cz. Zveřejnění na internetu má velký potenciál, bohužel o něm často veřejnost neví. V druhé řadě by bylo vhodné, kdyby minimálně státní instituce, jakožto Státní správa popř. Česká pošta tyto informace využívala.

Pro představu, lze uvést, že na konci 80. let minulého století trvalo vyhlášení do celostátního pátrání po osobě řádově desítky dní. Vyhlášení osoby do celostátního pátrání předcházelo místní pátrání, poté byla osoba vyhledávána do vyšší úrovně pátrání, tedy na krajské úrovni a teprve až po neúspěšném pátrání v rámci kraje, byla osoba vyhlášena

v systému celostátního pátrání. Až na počátku 90. let minulého století, se vyhlášení do celostátního pátrání zkrátilo řádově na dny. V současné době je vyhlášení osoby do pátrání otázkou pár minut.

Jak je uvedeno výše úspěšnost a propracovanost systému je dobrá, avšak vždy lze nalézt prostot pro zlepšení a zdokonalení. Ten lze spatřit v prohloubení spolupráce pracovníku služby kriminální policie a vyšetřování s místními a obvodními odděleními policie, společným školením v oblasti pátrání, tím se také prohloubí důvěra mezi oběma články, protože když se lidé znají osobně, je to vždy ku prospěchu. Lze také doporučit postup při pátrání, kdy je důležité, každý případ vyhodnocovat individuálně, zda se jedná o notorického útěkáře, jaké má domácí zázemí, jaký má motiv útěku a podobně, při každém pátrání je potřeba určit konkrétní osobu zodpovídající za průběh a koordinaci pátrání, zároveň určit, že pouze tato osoba bude nadále komunikovat s oznamovateli, tímto se eliminuje riziko sdělení nepřesné informace a přispívá k osobnější komunikaci s oznamovatelem. Pro analýzu informací z prostředí sociálních sítí je důležitá spolupráce s odborem analytiky a IT specialisty a samozřejmě, vždy postupovat dle platného pokynu policejního prezidenta o pátrání, zvláště dbát na to, aby SKPV řádně plnila funkci koordinování a organizování činnosti a ukládala další úkoly a opatření.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policí I.* 1. vyd. Praha: Police History, 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6.
2. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.* 1. vyd. Praha: Police History, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
3. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III.* 1. vyd. Praha: Police History, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.
4. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva IV.* 1. vyd. Praha: Police History, 2011. 291 s. ISBN-978-80-86477-55-8.
5. MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti.* 1. vyd. Praha: Police History, 2004. 269 s. ISBN 80-86477-21-5.
6. TIPLICA, M., a kol. *Kriminalistická taktika.* 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1997. 162 s. ISBN 80-85981-51-3.
7. ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář* . II. díl. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 3014 s. ISBN 978-80-7400-043-0.
8. KOVÁRNÍK, L. *Pátrací a policejní akce. 2., rozš. vyd.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2002, 149 s. ISBN 80-7251-102-5.
9. KOLEKTIV. *Kapesní policejní praktikum na rok 1937.* 1 vydání, Praha, Nový věstník Čs. stráže bezpečnosti, 1937, 431 s.
10. KOŠŤÁK, R. *Učebnice pátrací techniky: učební pomůcka pro četnictvo.* Praha. Státní tiskárna Praha, 1938, 243 s.
11. DLOUHÝ, M. *Století četnické kriminalistiky: Historie kriminalistiky u četnictva na území České republiky.* Cheb: Svět křídel, 2014. 335 s. ISBN 978-80-87567-42-5

Absolventská práce

1. KOCUREK, A. *Pátrání a pátrací akce v rámci Policie České republiky.* Praha, 2016. Absolventská práce. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, Vedoucí absolventské práce: Mgr. Štěpán Kremlička

Elektronické zdroje

1. MACHUTOVÁ, M. *Bezpečnostní poměry ve Velké Praze – 30. léta*, [online]. Praha ; Muzeum Policie České republiky, [citace 2017-07-06]. Dostupné z WWW: <www.muzeumpolicie.cz/bezpecnostni-pomery>.
2. Úřad pro ochranu osobních údajů: *Hlášení o zřízení evidence dle § 86 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb.* [online]. 2011 [cit. 2017-07-06]. Dostupné z WWW: <www.uoou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=14525>.
3. OSVALD P., *Mobilní bezpečná platforma Policie ČR.* [online]. Praha : Policie ČR, 2015 [cit. 2017-06-06] dostupné z WWW <<http://www.policie.cz/soubor/projekt-mobilni-bezpecna-platforma-policie-cr-ppt.aspx>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. částka 91. s. 4086-4116. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.
2. Pokyn policejního prezidenta č. 53/2015 ze dne 18. března 2015 o pátrání.
3. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 71/2010 ze dne 24. května 2010 o národní součásti Schengenského informačního systému.
4. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 123/201 ze dne 22. září 2010 o informačním systému Interpolu.
5. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 98/2009 ze dne 28. července 2009 o informačním systému Evin.
6. Pokyn policejního prezidenta č. 66/2014, o informačním systému ETŘ.
7. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2013, o některých pátracích informačních systémech.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Interní materiály. Policejního prezidia České republiky.
- Interní materiály Policie České republiky.

Seznam zkratek

PČR – Policie České republiky

IS – Informační systém

KŘP – Krajské ředitelství policie

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

PATROS – Informační systém pátrání po osobách

PATRMV – Informační systém pátrání po motorových vozidlech

SIS – Schengenský informační systém

VIN - Vehicle Identification Number, neboli výrobní číslo vozidla

Seznam grafů

Graf č. 1 – Hledané osoby v IS PATROS

Graf č. 2 – Pohřešované osoby

Graf č. 3 – Pohřešované děti do 15 let

Graf č. 4 – Pohřešované děti do 18 let

Graf č. 5 – Vozidla a registrační značky vyhlášené v IS PATRMV

Graf č. 6 – Cílené pátrání